Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Kolmapäev, 29. jaanuar 2014 Nr 19 | Viljandi maakonna päevaleht | sakala.ajaleht.ee | Hind 0,90 €

> **Info, mis kaalutlustel mõni seaduseelnõu algatati ning kuidas ühe või teise paragrahvi vastuvõtmiseni jõuti, on väga väärtuslik.**
>
> Sakala juhtkiri

> **Koos perega lauldud imehelge kava «Alguse valguses» jääb kuulajaile meelde kui sild üle kaduviku, kui kingitus teispoolsusest, mis ütleb, et Sass jääb alatiseks meiega.**
>
> MIKK SARV Aleksander Sünteri mälestuseks

LK 7

Põdrajaht oli edukas

Detsembrikuus lõppenud põdrajahihooajal kütiti Viljandimaal 616 looma. Metsaomanikele on see rõõmustav uudis.

LK 3

Parklast tänavale

Kõik Sakalaga vestelnud liikluseksperdid on ühte meelt, et mujalt pärit autojuhid võivad talvel Viljandis Vabaduse platsi ja Tasuja puiestee nurgal segadusse sattuda.

LK 5

HUVIÕPE

Linnavalitsus kuulab maad kunstikooli asukoha jaoks

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Et Viljandi kunstikooli kolimine Männimäelt Kesklinna kooli tehnoloogiamajja osutus arvatust kallimaks, asus linnavalitsus sellele südalinnas üüripinda otsima.

Viljandi abilinnapea Ardo Agasilla selgitust mööda aitab linnavalitsuse väljakuulutatud päring saada ülevaadet kunstikoolile sobilikest üüripindadest ning see ei kohusta lepingut sõlmima.

«Pakkumiste esitamise tähtaeg on 6. veebruar ning päringu mõte on selles, et kui kinnisvaraturul leidub sobivaid ruume, on omanikul võimalik neist linnale teada anda,» rääkis Agasild.

Laekunud pakkumiste põhjal hinnatakse üüripinna hankimise otstarbekust ning seejärel küsitakse Viljandi linnavolikogult luba korraldada konkurss.

Leping soovitakse sõlmida viieks aastaks

Päringu tingimustes on kirjas, et otsitav üüripind suurusega 250–450 ruutmeetrit peaks asuma Viljandi kesklinnas ning ruume peaks jaguma nii õppetööks kui personalile.

Ardo Agasilla sõnutsi on maksimaalne üürimäär 2000 eurot kuus ning üüriperioodi pikkus on viis aastat.

Kunstikooli kolimise otsustas linnavalitsus läinud aasta märtsis koos teiste kunagises kutsekooli hoones Männimäe tee 26 tegutsevate munitsipaalasutuste asukoha muutmisega. Agasilla ütlemist mööda sooviti kunstikool üle viia Kesklinna kooli tehnoloogiamajja, kuid selgus, et see vajab mahukat ümberehitust.

Männimäe tee 26 maja soovis linn eelmisel aastal kahel korral maha müüa, kuid ostjat ei leitud. Kolmandat korda maja võõrandamisele pandud veel ei ole.

Viljandi kunstikooli direktor Kristjan Mändmaa lausus, et kuna kunstikool asub Männimäel, tuleb suurem osa õpilasi lähedal asuvast Jakobsoni koolist. «60 protsenti meie õpilastest on Jakobsoni koolist, viiendik on tulnud maakonnast ning viiendik teistest Viljandi koolidest,» tutvustas ta õpilaste tausta.

Võrdsed võimalused kõikidele kooliõpilastele

Direktori hinnangul on kunstikooli praegune asukoht teiste Viljandi õpilaste suhtes ebaõiglane. «Peaksime olema ikka kogu linna kunstikool!» märkis Mändmaa.

Teine argument, miks kunstikool peaks kesklinnas paiknema, oleks tema sõnutsi see, et saaks teha paremat koostööd teiste linna asutuste, näiteks pärimusmuusika aida ja Sakala keskuse ning akadeemiaga.

«Väidetakse, et linn on väike ning 15 minutiga saab ka jalgsi igale poole. Seda öeldakse tavaliselt siis, kui ilm on ilus ja päike paistab, mitte sajusel novembriõhtul, kui algkoolilaps peaks kõmpima Männimäele või sealt koju tagasi,» rääkis Mändmaa.

Tema ütlemist mööda on selge, et ka Viljandi muusika- või huvikool ei oleks huvitatud Paalalinna või Männimäele kolimisest.

«Meie suurim rõõm oleks see, kui saaksime uues kohas alustada septembris,» lausus direktor ning lisas, et käimasolev päring ei tähenda, et nii ka juhtub. «Muidugi oleks suvel kolida valutum kui näiteks poole õppeaasta pealt.»

Abilinnapea Ardo Agasild tõdes, et kunstikoolile sobivate ruumide leidmine ning õppeasutuse kesklinna toomine peaks teoks saama hiljemalt käesoleva aasta sügisel. Otsitavale üüripinnale kolimise aeg on eeldatavasti 11. august. «See on arvestatud varuga, et kunstikool saaks ennast enne uut õppeaastat sisse seada,» sõnas abilinnapea.

Männimäel saavad Viljandi kunstikooli õpilased lilli ja õunu maalida seni, kuni linnavalitsus on koolile leidnud uued sobivad ruumid. ELMO RIIG

ILM

−14°

Täna on päikseline ilm. Puhub idatuul kiirusega 5–10 meetrit sekundis. Külma on 11–14 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 8.29 ja loojub kell 16.32.

VILJANDIS

Kinokolmapäev

Täna kell 11 ja 19 linastub Sakala keskuses Hardi Volmeri ja Kiur Aarma dokumentaalne lugu «Kullaketrajad», mis jutustab kentsaka äriimpeeriumi – filmistuudio Eesti Reklaamfilm – sünnist, hiilgeajast ja kadumisest.

Linnapea läheb metsaklubisse

Täna kell 12 koguneb Eha tänav 4 hoonesse metsaklubi. Külla on kutsutud linnapea.

Arutelu arstiabist

Täna kell 14 kogunevad omavalitsusjuhid ja arstid Sakala keskusesse arutlema aktiivravi ning esmatasandi arstiabi arengutest maakonnas.

Ettevõtjad istuvad ümber laua

Täna kell 16 algab Sakala keskuses ettevõtjate ümarlaud.

Pärnakad tulevad naljaga

Täna kell 19 algab Ugalas Pärnu Endla hoogne komöödia «Topeltelu».

Pubis saab laulda

Täna kell 22 algab pubis Suur Vend seltskondlik karaokeõhtu.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Seaduste sünd

Riigikogu liikmed määravad Eesti seadusloome põhisuunad ning võtavad seadusi vastu. Seetõttu on info, mis kaalutlustel mõni seaduseelnõu algatati ning kuidas ühe või teise paragrahvi vastuvõtmiseni jõuti, väga väärtuslik. See annab võimaluse asjast huvitatutel kaasa rääkida ning näitab avalikkusele, kuidas parlamendi liikmed tööd teevad.

Info, mis kaalutlustel mõni seaduseelnõu algatati ning kuidas ühe või teise paragrahvi vastuvõtmiseni jõuti, on väga väärtuslik.

«Põhiline töö tehakse komisjonides,» võib vastata iga rahvasaadik, kelle käest päritakse, miks on riigikogu istungisaal sageli nii tühi. Üheksakümnendatel poleks selline lause pelga sõnakõlksuna läbi läinud, sest toona võisid ajakirjanikud riigikogu komisjoni istungitel kohal käia ja vaadata kõike oma silmaga.

Hiljem on poliitikud ajakirjandusele ette heitnud, et meedia loob väära mulje, justkui ei teekski nad tööd. Kui komisjonide töö taas avalikuks muudetaks, võiks igaüks ise veenduda, kuidas see tegelikult käib.

Viimasel ajal on palju kõneainet pakkunud riigikogu põhiseaduskomisjoni avalikuks tulnud projekt salastada komisjonide töö. Teave selle kohta on olnud vastukäiv. Näiteks Reformierakonna fraktsiooni esimees Jaanus Tamkivi on öelnud, et kriitikat pälvinud kava on vääriti mõistetud ning peenikest plaani midagi vargsi salastada pole olnud.

Igal juhul on riigikogu komisjonide tegevus kõige selle tõttu päevakorrale kerkinud ning seni on üsna hästi kõlanud nende hääl, kes leiavad, et komisjonide töötegemine võiks olla rohkem rahva silme all. Nüüd tuleb jälgida, millisesse auku pall lõpuks kukub ning kas heidetakse rohkem valgust sellele, kuidas seadused sünnivad, või mitte.

REPLIIK

Mis saab humanitaaridest?

MADIS JÄRVEKÜLG

Sakala
433 0084

Tänavu teevad gümnaasiumi lõpetajad riigieksami ainult kolmes aines: eesti keeles, võõrkeeles ja matemaatikas. Ülejäänud ainetes see kaotati ja nii ei saa ülikoolid neid ka vastuvõtul arvestada. Kui enamikus kõrgkoolides on nüüd suuremal osal erialadel õpilaste valimiseks rakendatud sisseastumiseksameid, siis Tartu ülikooli ajaloo ja filosoofia erialale kandideerijatel loevad ainult eesti keele ja matemaatika riigieksam.

Mäletan, et kaalusin isegi enne ajakirjanduse valimist põhjalikult neid erialasid, sest ajaloo riigieksami 95 punkti oleksid mulle kindla sissepääsu taganud. Minu matemaatika riigieksami tulemus jäi aga alla 70 punkti, mistõttu on vägagi kaheldav, kas ma praegu ühte oma keskkooli lemmikeriala õppima pääseksin.

Ma ei tea küll, millal ja kui täpselt tänavusi abituriente ümberkorraldustest lõpueksamites teavitati, aga natuke kurvas seisus on need ajaloohuvilised noored, kes kogu gümnaasiumi vältel on just ajalugu süvendatult õppinud ja kes ei pruugi sellest hoolimata vastuvõtulävendit ületada. Kardan, et neid õpilasi on päris palju.

Kas väiksemad ohverdatakse?

ENN SIIMER

Kildu kooli direktor

SUURE-JAANI VALD plaanib põhikoolivõrgu reformi. Selle vajalikkuses pole vaja kahelda: olukorras, kus väikeste maakoolide õpilaskond on viimase kolme aastaga ligi kaks korda kahanenud, tuleb midagi ette võtta. Eeskätt seepärast, et juba tulevast sügisest ei taha haridusministeerium anda valdadele raha enam mitte koolide, vaid omavalitsuste kaupa. Suure-Jaani vallas jätkub säärase põhimõtte järgi antavat raha vaevu kahele täismõõdus koolile.

Mis siis vallal üle jääb? Kas jätta alles üks täismõõdus koralik põhikool (sellisel juhul Suure-Jaani) või vähendada senises neljas maapõhikoolis – Kildul, Sürgaveres, Olustveres ja Tääksis – astmeid vaid esimesele kolmele-neljale või ka kuuele klassile?

Otsustamist raskendab asjaolu, et pole veel üldse selge, kui palju riik raha annab ja milliseks variandiks seda jätkub. Samas tuleb otsused teha kindlasti enne 1. märtsi, mis on viimane tähtaeg koolivõrgu õigeaegseks muutmiseks alates septembrist. Nokk kinni, saba lahti.

KUID OLGU OTSUSED millised tahes, nendega on seotud ka märksa olulisemad probleemid kui pelgalt koolivõrgu ja maakoolide ümberkorraldamine. Näiteks valla paikkondliku arengu perspektiiv.

Suure-Jaani vald näitas eesrindlikkust ja tegi nelja omavalitsuse ühinemise ära juba ligi kümme aastat tagasi. Ühinesid Vastemõisa, Olustvere ja Suure-Jaani vald ning Suure-Jaani linn. Seda on nüüd nii- ja naapidi arutatud, kuid kindlasti oli ühinemine valla kui esmatasandi omavalitsuse tegevussuutlikkust silmas pidades õigustatud ja vajalik.

Ühinemise ajal olid kõik valla koolid kestlikud. Keegi ei osanud siis ette näha, et juba mõne aasta pärast on need riigi arengute tõttu kaotanud poole oma õpilaskonnast. Nüüd on see tõsiasi. Meid ei lohuta ka, et kõnealune probleem ei puuduta ainult Suure-Jaani valda, vaid suurt osa maaomavalitsusi üle kogu Eesti. Maa tühjeneb inimestest ja lastest ning mida edasi, seda kiiremini.

KUI EESTI 1991. AASTAL taasiseseisvus, oli valdav suund riigi laiendamine kogu territooriumile. Nõukogude aja tsentraliseeritusele vastandati hajutatuse printsiip. Selle nimel rajati perifeeriasse nii riigiasutusi kui kõrgkoole. Nõnda asutati Viljandisse ka kultuurikolledž.

Paljud inimesed suundusid Tallinnast provintsi, seadsid end seal sisse ning laste arv kogu Eestis aina kasvas. Viimased kümmekond aastat on elu selles mõttes tagurpidi veerenud ning riik taas järjest enam tsentraliseerituks muutunud.

Kooli tegevus on lahutamatult seotud kogu paikkonna eluga.

Ühinenud Suure-Jaani vald ei ole ainult Suure-Jaani linn ja selle ümbruskond. Valla territooriumile jäävad ka sellised tugevad ja jätkusuutlikud kogukondlikud üksused nagu Vastemõisa, Sürgavere, Olustvere ja Tääksi. Neis on just viimastel aastatel jõudsalt arenenud kogukondlik liikumine. On moodustatud päris kenake hulk seltse ja seltsinguid, kus ümberkaudsed inimesed leiavad väga mitmesugust tegevust. Võib julgesti öelda, et elu on seal hoo sisse saanud.

Seda kummastavam oli kogeda, et valla arengukava arutelu nädala-paari jagu tagasi lähtus ühestainsast tõmbekeskusest, Suure-Jaanist. Ülejäänud keskused polekski nagu olulised, sest kogu valla infrastruktuur ja asutused – aga loomulikult ka investeeringud – on koondunud ja jätkavad koondumist Suure-Jaani. Kas tõepoolest peaks vald pimesi järgima kogu Eestis valdavaks saanud tendentsi?

Arutluse käigus ja selle järel oli mul jutuajamisi teistest samasugustest keskustest pärit volikogu liikmetega. Raul Espenberg, ettevõtja ja Sürgavere külavanem, kes on ka Sürgavere kooli hoolekogu liige, oli samuti mures valla väiksemate keskuste saatuse pärast.

SIIT JÕUAMEGI tagasi koolivõrgu korrastamise juurde. Pole mingi uudis, et maakoolid, olgu nad pealegi väikesed, on kohaliku elu edenemist silmas pidades väga tähtsad keskused. Kool maal ei ole ainult koht ja ruumid, kus lapsed saavad haridust. Koolid on üldjuhul igasuguse paikkondliku koostöö ja kohaliku identiteedi kandjad. Enamasti on seal raamatukogu ja lasteaed ning ruumivõimalused mitmesuguseks seltsitegevuseks. Lapsed ei kohtu ainuüksi oma õpetajate, vaid ka kohalike aktiivsete inimestega.

Kooli tegevus on lahutamatult seotud kogu paikkonna eluga. Just koolis saavad lapsed kodu järel esimese suure tõuke oma kodupaika tähtsustada. Ja ka endas ettevõtlikkust äratada.

ANALOOGILISED MURED tekivad teistelgi omavalitsustel. Viljandi uus rõngasvald on oma seisukohta selles suhtes juba väljendanud – talle on eelkõige tähtis algkoolide säilimine.

Suure-Jaani vallavolikogus on arutuse all variant korrastada valla koolivõrku nii, et jääksid vaid üks Suure-Jaani põhikool ning kohalikud kolme-neljaklassilised kahe-kolme õpetajaga niinimetatud teenindus-punktid või õppekohad teistesse keskustesse. Kaoksid kõik senised maakoolid.

Mida võidab sellega vald ning mida võidavad kohalikud keskused Vastemõisas, Sürgaveres, Olustveres ja Tääksis? Kas tõesti tahab vald rahanappusele viidates nende arengu ohverdada, et siis kergendunult edasi triivida? Mõelgem sellele veel kord sügavalt.

KÜSITLUS

Kas külmakraadid on teie autole või majapidamisele muret valmistanud?

VALDUR LEBEN, pensionär

Ei ole. Selles korteris, kus ma praegu elan, pole ka varasematel aastatel külmaga mingeid muresid olnud.

ANNELI AKEL, klienditeenindaja

Õnneks on mul bensiinimootoriga auto, millel on pealegi süüteküünlad hiljuti vahetatud. See on seni käima läinud, ehkki käivitumine on pisut vaevalisem kui suvel.

Muid külmaga seotud muresid pole samuti ette tulnud.

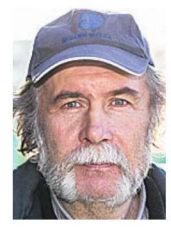

ENN KELL, kalur

Kõik on toiminud normaalselt, sest valmistusin talveks: panin kodus kõik külma kartvad asjad varjule, vahetasin autol vedelikud ära ja nii edasi. Minu amet eeldab külmaga arvestamist, seetõttu oskan igasuguseid muresid ennetada.

TAUNO PAULUS, teetööline

Seniajani pole küll midagi juhtunud. Auto on väga hästi käima läinud. Tõttöelda ei meenu ka varasemast ajast erilisi muresid. Praegu on väljas täiesti tavaline ilm. Mulle see meeldib.

KARL-EDUARD SALUMÄE

PRÄÄNIK

Viljandi ühendatud kutsekeskkooli avatud uste nädalal tutvustatakse põhikooliõpilastele ameteid, mida seal õppida saab.

PIITS

Viljandi ringteele paigaldatud valgustid ei põle endiselt.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

762 300

2013. aastal andsid Eesti farmides elavad 97 100 lehma 762 300 tonni piima. Seda oli 6 protsenti enam kui aasta varem. Piimalehmade arv varasema aastaga võrreldes ei muutunud, kuid toodang lehma kohta suurenes.

HOOAEG

Viljandimaa põdranorm kütiti täis varuga

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Viljandimaa metsaomanikud on rahul, sest jahihooaja lõpuks kütiti kõik lubatud põdrad.

Maakonna jahimeeste liidu juhatuse esimees Mart Tasane täpsustas, et lubatud oli lasta 614 põtra, aga lasti 616, sest kaks jahiseltsi palusid lisaluba. Leppe kohaselt kütiti mullu tunamullusest veidi rohkem.

«Asjaolu, et kokkulepetest kinni peeti, on väga hea,» sõnas Viljandimaa erametsanduse tugiisik Olavi Udam.

Hoida tuleb tasakaalu

Olavi Udami sõnutsi võimaldab see kahjusid, mida loomad metsanoorendikele teha võiksid, normi piirides hoida. «Põdrakahjustused on suured, sest loomi on endiselt palju,» lisas ta.

Mart Tasase ütlemist mööda oli erametsaliit algul soovinud, et kütitaks veel rohkem loomi. «Jahimehed on alalhoidlikud. Ülemäära arvukust alandada siiski ei saa. Küttides jälgisime täpselt ka vanuselist ja soolist struktuuri. Kui seda ei arvesta, siis jahimaad vaesuvad ja loomi jääb väga vähe alles,» selgitas ta.

Eesti jahimeeste seltsi tegevjuht Tõnis Korts kõneles, et emotsioonid ja hirmud, mis uue jahiseaduse vastuvõtmise eel üles kerkisid, on nüüdseks vaibunud ning asendunud maaomanike ja jahimeeste asjaliku koostööga. Sama meelt oli Olavi Udam.

«On tekkinud dialoog jahimeeste ja maaomanike vahel, oleme teineteise vaadetega tutvunud. Püüame hoida tasakaalu selle vahel, et metsad saaksid kasvada ja jahimeestel jaguks küttimiseks loomi,» sõnas tugiisik.

Sõlmitakse lepinguid

Olavi Udam tuletas meelde, et uue jahiseaduse kohaselt sõlmitakse maaomanikega jahipidamiseks lepingud. Riigimetsas on need juba tehtud, erametsas hakatakse neid tänavu koostama. Udam lisas, et mittetulundusühing Ühinenud Metsaomanikud on metsaomanikele valmistanud riigimetsa majandamise keskuse omaga sarnaneva lepingu ning kõik, kes jahilepingut teha soovivad, võivad abi saamiseks nende poole pöörduda.

Viljandimaa metskonnal on metsaülem Elor Ilmeti sõnutsi lepingu järgi kohustus metsas leitud kahjudest kohe jahimeestele teada anda. See võimaldab küttijatel jahilkäike kahjustuste järgi seada.

«Paratamatult kahjustavad põdrad noorendikke, koorivad ja murravad latvu. Nende meelispuud on männid ja haavad. Praegu oleme olukorraga rahul, asi on kontrolli all,» sõnas ta.

Ilmeti sõnutsi olid Eestis 1980. aastatel väga suured põdrakahjustused. Tollal närisid ja koorisid metsloomad suisa 30–40-aastasi kuusikuid ning toonaseid märke on suurtel puudel tänaseni.

Põdraküttimise hooaeg kestab septembri keskpaigast detsembri keskpaigani. Metssigu võib Mart Tasase kinnitusel küttida aasta läbi, vaid kevadel ei tohi emaseid lasta. «Sigade limiit jääb tänavusel lumevaesel aastal tõenäoliselt küttimata, sest suvel põllust lasta on liiga ohtlik,» lisas ta.

Metskitsede arvukus on viimaste talvedega langenud ja neid kütitakse ka vähem, eelmisel aastal alla 5000. Rebaseid kütiti 10 000, kährikuid 12 000 ja kopraid 6500.

Eestis on ligikaudu 4 miljonit hektarit jahimaad, sellest umbes neljandik on riigimaa ja ülejäänu jaguneb paarisaja tuhande eraomaniku vahel. Jahipiirkondi on Eestis 324 ja jahimehi 15 620.

JAHIPIDAMINE

Eestis elavate ja aastas kütitavate ulukite hulk.

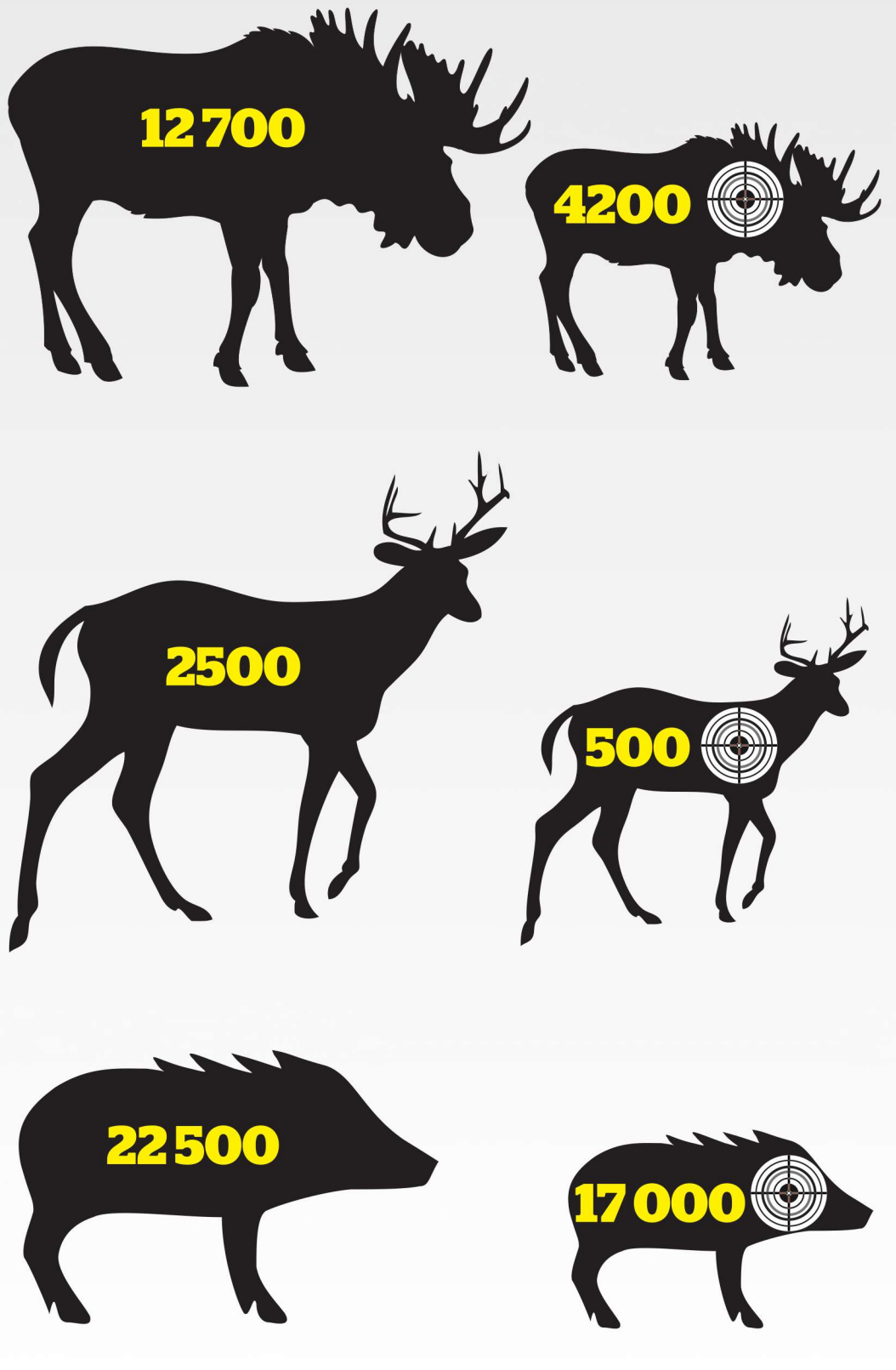

Allikas: keskkonnaministeeriumi koduleht

Vallavanem annab volikogu ees aru

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Ülemöödunud nädalal korruptsioonikahtlusega 48 tunniks kinni peetud Kõpu vallavanem Tõnu Kiviloo on lubanud täna vallavolikogule toimunu kohta selgitusi jagada.

Kõpu volikogu esimees Kaja Lind PEETER KÜMMEL

Volikogu esimehe Kaja Linnu sõnul otsustavad rahvaesindajad pärast seda, mida edasi teha, kuid vähemalt esialgu pole tema hinnangul Kiviloo umbusaldamiseks mingit alust.

Kaja Lind, kas vallavanemale osaks saanud korruptsioonikahtlus kajastub mingil moel volikogu kolmapäevase istungi päevakorras?
Jah.

Mil moel?
Vallavanem annab olukorra kohta aru.

Kas teil on talle mingeid küsimusi? Kui jah, siis milliseid?
Küsimused lähtuvad sellest, mida Tõnu Kiviloo meile kohapeal räägib.

Te kuulute vallavanemaga samasse valimisliitu Kodukant Kõpu. Kas selle liikmed on volikogu istungit ette valmistades arutanud võimalust Kiviloo ametist tagandada?
Umbusalduse avaldamine sõltub ikka sellest, kas inimene mõistetakse süüdi või mitte. Praeguses seisus ei näe me selleks vajadust. Volikogu otsustab homsel istungil, mis edasi saab.

Kuivõrd teil on aimu, milles täpsemalt vallavanemat kahtlustatakse? Ametlikult ei ole õiguskaitseorganid seni selle kohta selgitusi jaganud.
Mina ei oska seda kommenteerida. Volikogu on ära kuulanud revisjonikomisjoni, kes pole näinud üheski Kõpu vallaga seotud tehingus seadustest kõrvalekaldumist. Meil pole praegu mingit alust kahtlusteks.

Ometi pidas keskkriminaalpolitsei tarvilikuks Kiviloo ülemöödunud töönädala algul otse vallamaja ees kinni pidada ning Tartusse trellide taha sõidutada. Kuidas sellised meetodid teile tunduvad?
Ütleme nii, et iga ametkond peab oma tööd tegema oma õigustest ja vajadustest lähtudes. Eks tee nemadki. Mul ei ole põhjust kellelegi ette heita midagi muud kui seda, et vallavolikogu ei teavitatud, et selline aktsioon on päevakorrale kerkinud. See tuli meile täieliku ootamatusena.

Kas uurijad või keegi teine prokuratuurist on teiega sel teemal vestelnud?
Ei ole.

Kas teid ei ole ka üle kuulatud?
Ei ole.

Tõnu Kiviloo on omavalitsust juhtinud pikka aega. Millise hinnangu te valla kodanikuna tema senisele tegevusele annate?
Ta on väga töökas ja edasipürgiv inimene, kes soovib, et kohalik kogukond areneks. Olen tema tegevusega väga rahul. Ta on tõepoolest aidanud Kõpu elu paremuse poole viia.

Lastetoetus võib hakata sõltuma arstil käimisest

Kui riigikogu võtab vastu sellekohase seadusemuudatuse, võib vanemahüvitise saamine hakata olenema lapse arstlikus kontrollis käimisest.

«Sotsiaalministeerium analüüsib praegu selle korra võimalikke mõjusid ja esitab arvamuse,» ütles teisipäeval sotsiaalkomisjoni esimees, Isamaa ja Res Publica Liitu (IRL) kuuluv Margus Tsahkna. Tema sõnul toetab IRL seda Keskerakonna ettepanekut.

«Poliitiliselt võin öelda, et seda ettepanekut tuleks kaaluda,» rääkis Tsahkna. «Arstid saaksid lapse tervisest ülevaate ning perearstid ja -õed oskavad hinnata mitte ainult tervist, vaid ka peres valitsevat sotsiaalset olukorda.»

Keskerakondlasest riigikogu liikme Olga Sõtniku hinnangul aitaks eelnõu vastuvõtmine kaotada olukorra, kus lapsed on vaid toetuste saamiseks. «Eesti laste, eriti väikelaste tervisekontrolli süsteemi probleem seisneb selles, et perearstidel on küll kohustus lapsi jälgida, kuid vanematel pole kohustust lapsi jälgimisele tuua,» lausus Sõtnik. (BNS)

DOMUS
KINNISVARA

Usaldus, mis kestab

Alguses vajad Sa õige vähe – vaid üht sahtlit oma asjade jaoks. Siis juba oma tuba, seejärel korterit ja maja ning siis ... jälle väiksemat elamist. Miks mitte leida see kõik koos maakleriga, kellega sooviksid jagada oma elu kõiki kinnisvaraküsimusi? Domus Kinnisvara maaklerid pingutavad, et võita ja hoida Sinu usaldust. Kogu eluks.

Domus tähendab ladina keeles nii peret kui ka maja. Tänu oma professionaalsusele ja pühendunud tööle on Domus Kinnisvara tõusnud Eesti suuremate kinnisvarabüroode hulka. Me aitame era- ja ärikliente oma seitsmes esinduses üle terve Eesti.

Tere tulemast: www.domuskinnisvara.ee

Kuigi teemeeste seas tuntud Kutsari ristmiku liitumispunkti pingestamiseks vajalikud ehitustööd said valmis 20. detsembril ning punkt pingestati 17. jaanuaril, on seal öösiti ikkagi kottpime. MARKO SAARM

VALGUSTID

Maantee ja kergliiklustee on endiselt pimedad

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Kuigi Viljandi ringteel, Reinu teel ja Riia maantee lõpus oleval kergliiklusteel pidid lambid süttima juba jaanuari algul, ei põle need veel praegugi.

Nii maanteeamet kui Viljandi Veevärk lubavad, et valgus saabub lähemal ajal.

Detsembri keskel lausus maanteeameti lääne regiooni ehitusosakonna peaspetsialist Allan Allik ajalehele, et kuigi Viljandi ringtee ehitustööde tähtaeg kukkus 24. oktoobril, läheb elektri sisselülitamisega aega, sest võrguettevõtja Elektrilevi soovib ringtee ja linna valgustitele energiat anda ühise jõupunkti kaudu.

Viljandi linnavalitsuse majandusameti juhataja Reevo Maidla andis toona teada, et Reinu teel ja Riia maantee ääres hakkavad tuled põlema hiljemalt jaanuari esimesel poolel.

Maanteel valitseb pilkane pimedus

Esmaspäeval ütles Allan Allik, et loodetavasti saab neis kohtades jaanuaris valgustid siiski põlema. «Eesti Energial on pool aastat aega ühendamiseks. Nüüd valgustid siis seisavad seal pool aastat asjatult, aga edaspidi hakkavad siiski tööle,» andis Allik lootust.

Viljandis kannab tänavavalgustuse eest hoolt Viljandi Veevärk ning selle juhataja Toomas Porro lausus, et elektrikapid on valmis, kaablid paigas ja ühendus tehtud.

«Kui Eesti Energia annab pingestusloa, lülitatakse nuppu ning läheb põlema. Aga kui selleks luba pole antud, ei tohi seda ka teha,» selgitas ta.

Kuigi ajapikku muutuvad päevad üha pikemaks ning hommikul töölemineku ja õhtul kojutuleku ajal ei ole väljas enam nii pime kui kuu aega tagasi, märkis Porro, et valgustid seetõttu tarviduses ei kaota. «Pimedat aega jagub veel aprillikuuni välja,» märkis ta.

Põhjus peitub kontrollmõõtmiste taga

Elektrilevi kommunikatsioonispetsialist Kaarel Kutti sedastas, et Elektrilevi lõpetas pingestamiseks vajalikud ehitustööd Viljandi ringtee liitumispunktis 20. detsembril ning punkt pingestati pärast lepingu sõlmimist 17. jaanuaril.

«Seega liitumispunkt on pingestatud, kuigi tellija (maanteeamet – toimetus) peab esitama veel mõned vajalikud dokumendid,» selgitas Kutti ning lisas, et sisuliselt võiksid ristmikul juba praegu valgustid põleda.

Maanteeameti lääne regiooni liikluskorralduse osakonna peaspetsialist Alard Tallo nentis, et lepingud on sõlmitud, kuid kohe pole võtta ehitajaid, kes seal viimaseid kontrollmõõdistusi teeksid.

Riia maantee kergliiklustee liitumispunkti ehitustööd said Elektrilevi meediaesindaja sõnutsi valmis 6. jaanuaril ning tellija Viljandi Veevärk esitas ametile liitumistaotluse 21. jaanuaril. «Elektrilevi saatis liitumistööde pakkumise välja juba 23. jaanuaril. Nüüd sõltub tellija asjaajamisest, kui kiiresti on võimalik liitumispunkt pingestada.»

Toomas Porro selgitas, et kui Veevärgil on makstud liitumislepingujärgsed osamaksed, pingestab Elektrilevi liitumispunktis peakaitsme. Siis saab sisse lülitada ka Riia maantee kergliiklustee valgustuse. «Protseduurid on niimoodi läinud ning ehk on asjad veninud ka sellepärast, et olukord on uus ning Veevärgil pole kogemust,» tunnistas ta.

Maanteeameti tellitud töö läks maksma 44 275 eurot, mille eest sai Viljandi ringtee maanteelõik 29 kümne meetri kõrguse posti küljes olevat valgustit. Reinu tee ja Riia maantee äärde paigaldati 35 tänavavalgustit, millest 17 teevad pimedas nähtavaks Reinu tee ja 17 Riia maantee kergliiklustee. Üks valgusti on seatud bussipeatuse juurde.

Pildil olev beež Peugeot on pööramas parkimisalalt välja Tasuja puiesteele. Praegu, mil teemärgistus on lumekatte all, ei viita parklast välja sõitmisele ükski liikluskorraldusvahend. Mittekohalikud võivad seetõttu arvata, et liiklus käib parema käe reegli järgi. ELMO RIIG

LIIKLUS

Platsi ja tänava nurgal varitseb kõksuoht

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Spetsialistide tõdemust mööda ei pruugi Viljandis võõras autojuht talvisel ajal aru saada, et Vabaduse plats piirneb ühest küljest tänavaga. Omaette küsimus on aga see, kuidas sealset liikluskorraldust selgemaks muuta.

Vabaduse platsi vanalinnapoolne serv külgneb Tasuja puiesteega. See tähendab, et näiteks ametite maja nurga juurest vasakule Tallinna tänava poole keerav autojuht sõidab parklast tänavale ega pea andma teed üksnes paremalt, lauluväljaku poolt tulevale autole, nagu käsib parkimisalal kehtiv parema käe reegel, vaid ka vasakult lähenevale sõidukile.

Suvisel ajal aitavad parkimisala lõppemisest aru saada mahajoonistatud kolmnurkadest, niinimetatud haihammastest jooned, mis tähistavad teeandmise kohustust. Talvisel ajal jäävad jooned aga lume alla ega ole nähtavad. Ühtegi «Anna teed» märki või muud liikluskorralduslikku tähist kõnealuses kohas pole. Pealegi on ainus koht, kuhu selle praegu üles panna saaks, ametite maja nurga juures seisev valgustipost, kuid Tasuja puiesteele võib pöörata mitmest kohast ja kõikjalt poleks seda näha.

Head lahendust pole

Kõik see tähendab, et kui Vabaduse platsi vanalinnapoolsest servast peaks tänavale välja sõitma autojuht, kes eeldab, et ta on endiselt parkimisalal ja kehtib parema käe reegel, ning samal ajal suunduks Tallinna tänavalt Tasuja puiesteele autojuht, kes kohalikku liikluskorraldust tunneb, tekib kokkupõrkeoht.

Sakalaga vestelnud liikluspetsialistid leidsid ühtmoodi, et Vabaduse platsi ja Tasuja puiestee nurk on kirjeldatud põhjusel tõepoolest mõnevõrra ohtlik. Seda kinnitasid Viljandi linnavalitsuse majandusameti juhataja Reevo Maidla, maanteeameti lääne regiooni liikluskorralduse osakonna peaspetsialist Alard Tallo ning kohalikud sõiduõpetajad Jaan Kleemann ja Jaak Alesma.

Reevo Maidla hinnangul on siiski mõningaid asjaolusid, mis ohtu leevendavad. Ta selgitas, et parklaalal on juhid väga ettevaatlikud ning üldiselt vaatavad igas suunas, et keegi sisse ei sõidaks. Seda ka niisugustes kohtades nagu Vabaduse platsi ja Tasuja puiestee nurk.

«Minu isiklik kogemus näitab, et kõike seda, mis puudutab tee andmist parklaalal, jälgivad autojuhid üldiselt väga hoolsalt ning on ettevaatlikud,» sõnas ta.

Majandusameti juhataja täpsustas, et kindlasti pole liikluskorraldus kõnealuses kohas üheselt selge ja vajaks ülevaatamist. Seetõttu plaanib ta eesootava Tasuja puiestee rekonstrueerimisega tõstatada küsimuse, milliste liikluskorralduslike vahenditega saaks parkla ja tänava nurka paremini tähistada.

Autokooli Alopex juhi Jaak Alesma sõnul sõltubki kõik sellest, kui hästi on autojuhtidele arusaadavaks tehtud, et lõpeb parkimisplats ja algab tänav. Võimalikke lahendusi vaagides jõudis Alesma arusaamale, et see vajaks pikemat arutelu ning lihtsat ja head lahendust pole. Samasuguse järelduse tegi ka Alard Tallo.

Tallinna tänavalt on lubatud otse Tasuja puiesteele sõita viimased paar aastat. Kui kehtiks vana kord, ei tekiks ka kõnealust probleemi. Samas leidsid nii Reevo Maidla kui Alard Tallo, et korra muutmise mõttekus on kaheldav, sest kohalikud on sellega juba harjunud ning näiteks bussidel on tänu sellele tunduvalt lihtsam lauluväljaku või pärimusmuusika keskuse poole suunduda. Sealjuures tõdes Tallo, et ta ise eelistab autojuhina Tasuja puiesteele sõita Vabaduse platsi parkla kaudu.

Advokaatide heitlus

LRK autokooli sõiduõpetaja Jaan Kleemann pakkus välja, et Tasuja puiestee otsa kunagise sissesõidukeelu märgi posti külge võiks panna liiklusmärgi, mis näitaks, et parkimisala jääb tänava kõrvale. Selline märk on ka Uue ja Jakobsoni tänava vahele jääval Keskuse tänaval, mis külgneb Centrumi kaubanduskeskuse parklaga. Kleemanni meelest võiks ametite maja nurga juurde valgustipostile seada parkimisala lõppu tähistava märgi ning ka Tasuja puiestee tänavasildi.

Kõik Sakalaga vestelnud asjatundjad märkisi, et juba nimetatud Keskuse tänaval varitseb täpselt samasugune liiklusoht nagu Tasuja puiesteel: mõni autojuht ei pruugi aru saada, et ta pöörab välja tänavale.

Paar talve tagasi sattus seal sel põhjusel kergesse plekimõlkimisse õpilasega sõitnud Jaak Alesma. Õppesõiduk liikus mööda Keskuse tänavat Jakobsoni tänava poole, kui paremalt parklast pööras välja teine auto, mille juht lähtus parema käe reeglist.

Süüdlast aitas selgitada Alesma sõnul juristide heitlus. Ühe poole advokaat ütles, et nende klient järgis liikluskorraldust, teine rõhus aga sellele, et kõnealuses kohas polnud võimalik aru saada, et parkimisala lõpeb. Aja ja närvide säästmiseks otsustas Jaak Alesma lõpuks leppida nii-öelda pooleks süüga, sest kahju oli väike.

LIIKLUSKORRALDUS

Kui suvisel ajal aitavad Viljandi Vabaduse platsi parkimisala lõppemisest autojuhil aru saada mahajoonistatud kolmnurkadest jooned, mis tähistavad teeandmise kohustust, siis talvisel ajal jäävad need lume alla ning võõras ei pruugi aru saada, et ta sõidab parklast välja tänavale.

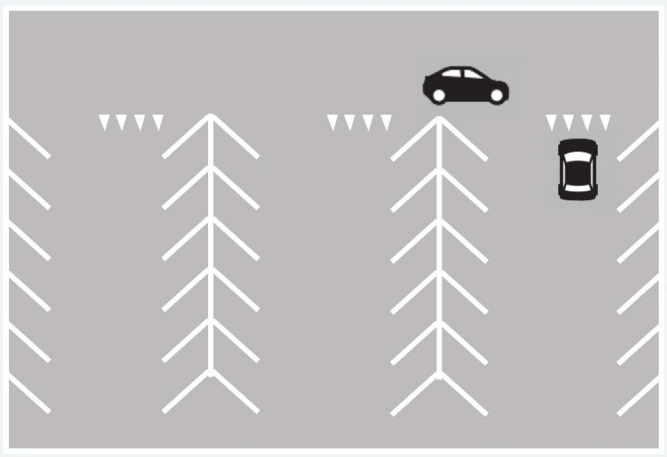

Põhikooliõpilased tutvusid ametitega

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Neljapäevani vältab Viljandi ühendatud kutsekeskkoolis avatud uste nädal «Lenda, lenda, Jüri!», kus põhikooliõpilased saavad kutsehariduse praktilist poolt omal nahal tunda.

Eile tutvusid kutsekooli erialadega Viljandi Kesklinna, Kaare, Saarepeedi ja Holstre kooli, Kolga-Jaani, Kalmetu ja Leie põhikooli ning Tarvastu gümnaasiumi õpilased. Igaüks sai osa kahest töötoast, kokku oli neid 15. Kui kokkandus välja arvata, olid kõik erialad töötubadesse liidetud.

«Meil on õpilastele ka kaks võistluslikku proovi-ülesannet: rehvide paksuse ja rõhu mõõtmine ning täpsuse peale naela sisselöömine,» rääkis kutsekooli huvijuht Marge Hein.

Holstre kooli kaheksanda klassi õpilane Gita Lensin sai kätt proovida müüriladumises ja plaatimises. «Saime plaate lõigata, mida mina näiteks varem teinud ei olnud,» ütles ta. Lensin ei ole veel otsustanud, kas jätkata õpinguid gümnaasiumis või kutsekoolis. Et teda huvitavad autod, teritas ta kõrva siis, kui masinatest juttu tehti.

Kutsekooli ehitusviimistluse õpetaja Aule Sulaoja juhatas tasandustööde õpituba. «Noored saavad koos kutsekooli õpilastega harjutada, kuidas pahteldada, teipi panna ning hermeetikut vuukidesse tõmmata,» rääkis ta. «Ega neil neist töödest eriti ettekujutust ole. Paljudele on šokk, et neile antakse kiled selga ja kindad kätte.»

Kutsekooli direktor Tarmo Loodus lausus selgituseks, miks kannavad karjääripäevad pealkirja «Lenda, lenda, Jüri!», et omal ajal kandis kool Juri Gagarini nime ning tulevased autojuhid, ehitajad ja keevitajad saavad sealt ellu lennata.

Avatud uste nädalat korraldatakse teist aastat. «Eelmisel aastal käis meie juures ligi 500 põhikooliõpilast. Sel aastal loodame maakonna 450 põhikoolilõpetajast endale külla saada umbes 300,» rääkis Loodus. «Parem üks kord näha ja katsuda midagi reaalset kui kümme korda Sakalast lugeda, et põhiharidusega võetakse pottsepaks või automaalriks õppima,» lisas ta.

Automaalri eriala õpetaja Janek Pettai juhendas Holstre kooli õpilast Kristin Vaarendit, kuidas käsitseda taldlihvijat. ELMO RIIG

KredEx aitas investeerida 5,6 miljonit eurot

Riigile kuuluv finantsasutus KredEx käendas mullu 2,7 miljoni euro ulatuses 12 Viljandimaa ettevõtte laene ning tema tugi võimaldas ettevõtetel investeerida 5,6 miljonit eurot.

Üle Eesti käendas KredEx möödunud aastal 53 miljoni euroga 484 ettevõtte finantskohustusi. See võimaldas Eesti firmadel luua 634 töökohta.

Kõige enam kasutati KredExi käendust möödunud aastal investeerimislaenude ja -liisingu puhul, mis moodustasid käendusmahust 45 protsenti. Arvelduskrediidi ja käibelaenude osa oli 35 ning pangagarantiide osa 20 protsenti.

2001. aastast on KredEx käendanud 2814 ettevõtte finantskohustusi summas 406 miljonit eurot ning rahastatud projektide tulemusena on loonud hinnanguliselt 10 700 töökohta.

KredEx on riigile kuuluv finantsasutus, mis aitab parandada Eesti ettevõtete rahastamisvõimalusi, maandab krediidiriske ja võimaldab inimestel rajada või renoveerida oma kodu. (Sakala)

Viljandimaa pargid said üle miljoni euro

Keskkonnainvesteeringute keskus on loodus- ja mõisaparkide arendamiseks andnud 6,35 miljonit eurot ning kõige suurema osa sellest on endale saanud Viljandimaa.

Siinsete parkide hooldamiseks on antud kokku 1,12 miljonit eurot. Toetuse abil on korrastatud näiteks Viljandi lossimägesid ning Olustvere ja Suure-Kõpu mõisa parki.

Keskkonnaprogrammist on viie aastaga jagatud toetusi 120 kohaliku pargi hooldamiseks. (Sakala)

TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

1. Kõiki, kel kodus parmupill kasutamist ootab, kutsutakse 1. veebruaril Tallinnas Kloostri Aidas peetavale esimesele parmupillifestivalile, kus saab astuda esimesi samme koos Eesti paremate parmupillimängijatega.

KAADER FILMIST

Mitte väga ammu olid reklaami jaoks eraldi saated ja need olid teleprogrammi naelaks.

DOKUMENTAAL

Kui reklaame oodati

GERT KIILER,
reklaami ohver

Tänapäeva noorele inimesele võib tunduda uskumatuna, et nõukogude ajal olid telekavas reklaami jaoks eraldi saated ning inimesed vaatasid neid vabatahtlikult ja suure huviga.

Et asi veel kummalisem tunduks: valdavalt reklaamiti seal selliseid asju, mida oleks ostetud niisamagi, paraku polnud neid enamasti poest saada.

Hardi Volmeri ja Kiur Aarma värske dokumentaalfilm «Kullaketrajad» avabki selle kummalise maailma telgitaguseid. Nõukogude Liidu ainsast omalaadsest firmast Eesti Reklaamfilmist (ERF) kõnelevat dokumentaali saab näha täna Viljandis Sakala keskuses.

Hardi Volmer, miks sa üldse selle filmi tegemise ette võtsid? Kui palju oli lihtsalt huvi tolleaegse nähtuse vastu ja kui palju isiklikku kokkupuudet?

Aastaid tagasi, kui tähistati ERF-i 40. aastapäeva, meenus mu isiklik suhe sellesse asutusse ja selle loojasse Peedu Ojamaasse, kes juhtumisi töötas ligi kümme aastat minu lugupeetud äiapapana ja on seniajani mu vanema tütre vanaisa.

Hakkasin mõtlema, et kui leiduks veel materjali peale Harry Egipti pärandi, saaks selle najale ühe päris atraktiivse kino kokku punuda. Ja kuna produtsenti oli asjale niikuinii vaja, siis pärast «Diskot ja tuumasõda» ei pidanud pikalt nuputama, kes see võiks olla. Kiur oli kohe rõõmsasti nõus kah.

Töö käis meil vahelduva vungiga üle nelja aasta ja peaaegu kohe oli selge, et see tuleb meie film, mitte sedamoodi, et mina olen režissöör ja tema on pelgalt produtsent.

Kas see on rohkem Eesti Reklaamfilmi kui ainulaadse nähtuse või eelkõige Peedu Ojamaa lugu?

Oleks võinud teha ka filmi, mille fookuses olnuks institutsioon kui selline. Töö käigus sai aga selgeks: Peedu on sedavõrd värvikas kuju, et lugu tuleb jutustada tema isiku ja elusaatuse kaudu. See on üldiselt levinud dramaturgiline võte, mille puhul rõhutakse vaataja olemuslikule huvile kõige isikliku suhtes.

Hardi Volmer

Kui raske oli nii palju hiljem materjali leida?

Infot oli suhteliselt kerge leida, sest sellest ajastust pole ülearu palju aega möödas ja inimesed on veel suuresti alles. Huvitav oli jälgida seda tuntud fenomeni, kuidas inimmälu on selektiivne ja vägagi interpreteeriv. Teatud faktide puhul olimegi sunnitud oma nägemusega opereerima, sest asjaomastelt ei õnnestunud ühest tõdemust või tõlgendust saada. Seda võiks nimetada näiteks soovmäletamiseks.

Säilinud on mitu intervjuud Peeduga, isegi pildiga koos, aga et tema niigi kehv artikulatsioon on vanuigi veelgi halvenenud, palusime pealelugemisel Tõnu Aava abi.

Palju keerulisem oli liikuva pildimaterjaliga. Kuulsast megasaatest «Reklaamiklubi» näiteks pole säilinud ainsamatki filmilõiku, sest see oli otsesaade. Õnnekombel leidus filmiarhiivis mingisuguseid kettaid ERF-i toodanguga ning üllatuslikult, et mitte öelda saatuse sõrme osutamise peale, saime magusaid palu karpidest, mis tegelikult kandsid arhivaalina viidet «Tallinnfilm».

Kui aga mõelda, et ühtekokku toodeti paljalt reklaamklippe 6000 ühiku ringis, õnnestus meil oma filmi jaoks valida ainult tühise osa hulgast.

Kui palju tuli materjali välja jätta? Mina näiteks oleksin tahtnud rohkem kuulda sellest, kuidas nõukogude ajal nii edukas äri koos vabaduse saabumisega uppi läks.

Olime sunnitud paljutki välja jätma. Lugu on tinglikult teemadeks jaotatud ja oli teemasid, mis nagu eespool mainitud, oma kaudse muinasjutulaadse, abstraktse olemuse tõttu osutusid raskesti visualiseeritavaks. Sinna hulka käib ka sinu igatsetud ERF-i kadumise lugu. Sellestki oleks saanud huvitava ja mahuka stoori, aga pilti, millega lugu illustreerida, ei suutnud välja mõelda. See oleks vägistamiseks läinud.

Nõnda jäigi, et ERF-i kadumise põhjustele vihjab filmi lõpukaadrite all Peedu ise, paari lausega. Lõplik hääbumine toimus ju pikkade aastate vältel.

Üks tore lugu oli rubriigist seljataguse kindlustamine. Ei tohi unustada, missugusel ajal see kõik aset leidis. Loomulikult oli selline külluseoaasikene paljudele ninadele vastukarva. Selge see, et laevukest püüti ideoloogilisel pinnal külili ajada.

Ükskord olla toonane ajaleht Sirp ja Vasar tellinud paljastava ja purustava artikli ERF-ist kui kunstikaugest ja kahtlase ideoloogiaga haltuurapesast. Artiklile nõustus oma käe alla panema ka üks väärikas teatrimees, kes oli unustanud, et ta ise äsja ühes klipis kaasa lõi. Et kogu ETV meelelahutus oli tol ajal ERF-i käes, lasi Peedu järgmisest päevast alates söögi alla ja peale teleeetrisse klippi, kus lugupeetud kunstimeister vilespilliga fakiiriks moondatuna naiste sukkpükse korvist välja meelitab.

Kas filmi vastu on tuntud huvi ka väljaspool Eestit? Lääne inimestele võib see tunduda ikka väga ulmelise loona.

Paraku pidime filmi komponeerides kogu aeg silmas pidama, kuidas need süsteemid ja seosed täiesti taustateadmatule lääne inimesele kohale jõuavad. Et kahte filmi lihtsalt pole võimalik teha, mõjuvad mõningad kohad meie vaatajale kihu lihtsustatuna ja üleräägituna.

Aga pole midagi parata, sest projektiga rahvusvahelistel esitlustel käies sai selgeks, et välisilma huvi sellise esmapilgul uskumatuna näiva fenomeni vastu on suur. Nad ei suuda ette kujutada, et ühes tsentraliseeritud käsumajanduse rüpes vihuti massiliselt reklaame teha.

Õdus ja muhe õhtumuusika

VOOTELE RUUSMAA,
muusik

24. jaanuari õhtupoolikul täitus Viljandi õdus kohvik Fellin muusikahuvilistega, kes õlg õla kõrval nautisid duo Kulno Malva ja Tõnis Kirsipu mängulusti. Kuulajaid kostitati tunniajase kontserdi vältel kaasahaaravate lugude ja rütmide ning muheda jutuga.

Kulno Malva on akordionist, keda Viljandi publikule pole tarvis põhjalikult tutvustada. Endine Svjata Vatra liige on nüüdseks pühendunud uutele projektidele ning põhiliselt oma sooloprojektile, kuhu ta on edukalt kaasa haaranud trummari ja perkussionisti Tõnis Kirsipu.

Nende koostöö on sujunud justkui hollywoodliku filmistsenaariumi järgi. Selle algusest ei ole möödunud aastatki, kuid juba on nad pärjatud kahe pärimusliku alatooniga prestiižse konkursi laureaatideks.

Kontsert Fellinis algas atmosfääri loomisega. Tõnis Kirsipu tegi seda plaatide ja perkussiivsete elementidega, millega akordioni mahe toon suurepäraselt sulandus. Publik hingas järsku ennastunustavalt interpreetidega samas taktis.

Esitusele tuli looming Kulno Malva 2012. aastal ilmunud plaadilt «Teine», mille mõned lood on saanud rütmilise ja dünaamilisema kuue. Esmaettekandena sai kuulata pala «Valss+», mille eri taktimõõdud tõid esile meeste maitseka mängulisuse.

Kulno Malva ilusad ja meeldejäävad meloodiad voolavad sugereerivas minimalismis. Peidetud ürgsus ja mõtlikkus vastanduvad noorusliku uljusega ning kuulajateni kandub sügav lihtsus.

Kaks lugu «Rikas/vaene» ja «Õdak tulõ» toetasid teineteise sotsiaalset tagamõtet ning nende sümbioosi võimas ürgne lõpp tõi kananaha ihule. Duo nüansirikkus värvis ja andis edasi lugude konteksti. Südamliku pala «Hingeaeg» lõpul imiteeris Tõnis Kirsipu basstrummi tumedusega südametukseid ning kaasinterpreediks sai mõtlik vaikus.

Kulno Malva loomingut on mõjutanud reisimine ja paljude kultuuridega tutvumine. Kreekas kirjutatud lugu ja araabialikud meloodiad lubasid kaasinterpreedi kreatiivsusel voolata. Tõnis Kirsipu balkanlikud rütmid ja vahelduvad taktimõõdud muutsid Kulno Malva reisijutustused muusikaliselt veel piltlikumaks.

Kuulajana on äratundmishetk meeldiv, kui sulatatakse kokku eri kultuurid, millest tekib omakorda põnevam maailm.

Värvi lisamiseks kasutati ka kehapilli, millega liitus publik, saades üheks hüpnotiseeriva loominguga. Vimpkana soleeriti kehapillidel, mida oli lustakas kuulata ja vaadata, sest interpreedid olid justkui väikesed poisid, kes püüdsid teineteist üle trumbata.

Samuti esitas Kulno Malva kaks lugu torupilliga ning Tõnis Kirsipu kasutas nii tamburiini kui ka isevalmistatud raamtrummi, mille madal tämber tekitas loitsu mõju.

Kahe mehe muhe lavaline olek ja suhtlemisoskus pakkusid võimaluse kaasa naerda ning nautida meeldivat õhtupoolikut ja hingestatust, milles dünaamilisus ja teineteise kuulamine kandsid kuulajateni erinevaid lugusid ja kultuure.

Kontserti kanti üle interneti vahendusel. Teeb heameelt, et meil on üha rohkem võimalusi nautida omapäraseid muusikuid ja nende head loomingut.

Duo Kulno Malva ja Tõnis Kirsipu muusikalises kahekõnes on mängulisusti, sügavust ja ilu. KERTTU KRUUSLA

MUUSIKA JÄÄB

Kerget lendu alguse valgusesse, Sass!

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Seniajani on raske uskuda, et Aleksander Sünterit, sõpradele Sünteri Sassi ei ole enam.

Ka kõige parematel ja kõige lahkematel inimestel on omad varjuküljed, aga Sass oli selline erakordne inimene, kelle kohta ei olnud mitte kellelgi kunagi öelda ühtegi halba sõna. Mitte ainumastki.

Võib-olla olid aastaid raske haigusega võidelnud Sassi ees juba ammu lahti need varjatud uksed, mis enamasti on tavamaailmale suletud. See energia ja vägi, mida ta suutis panna oma ansamblisse Oort, oli selle tipphetkedel ennenägematu ja ennekuulmatu.

Meil on palju, isegi väga palju häid muusikuid, kuid Sassi muusikas elustusid laval nii minevik kui olevik. Sajanditetaguse muusika ja sõnade jõud küündis kõige sügavamasse hingepõhja ning aitas otsida tõde ja selgust iseendas. Sass muutus laval otsekui kellekski teiseks. Mõte sai väeks. Piirid kadusid ja ometi selginesid. Need olid erakordsed elamused, kordumatud hetked.

Küllap on kõigil, kellele oli antud õnn kohtuda eluteel Sünteri Sassiga, oma lugu rääkida. Et Sass oli täidetud armastuse ja helgusega, muutusid maailm ja inimesed tema ümber paremaks. Mees, kellel ei olnud jäänud enam palju aega, leidis seda ometi kõigi jaoks.

Mina kohtusin Sassiga ühel külmal sügisõhtul möödunud aastal. Ta lootis ikka veel kõige paremat ja vastas minu küsimusele, kuidas läheb, omal rahulikul moel: «Patt oleks kurta.»

Tõepoolest, ta ei kurtnud kunagi. Ma ei teadnud siis, et see jääb viimaseks korraks, mil kohtume.

Õrn ja visa

«Viimasel ajal läksid mõtted tihti Sassile. Tal oli sünnipäev 30. detsembril. Saatsin talle Facebooki kaudu sõnumi,» meenutab sõber ja koolikaaslane Piret Aus. «Nädalapäevad tagasi Margus Põldsepaga Tallinnast laulupeo eelproovist tulles meenutasime aegu, kui Sassiga koos laulsime. Mõtlesime, et ei tea, kuidas tal praegu on. Peaks helistama, aga no nüüd on varsti südaöö... Homme helistan. Pühapäeval tuli teade Sassi lahkumisest. Süütasin küünla ja panin mängima tema imelise loo «Alguse valguses». Seda katkestasid muudkui telefonitirinad. Helistasid meie ühised sõbrad ja koolikaaslased. Kuule, on see tõsi, et…»

Ausile tuleb pildialbumeid sirvides mitu korda rohkem meelde, kui lihtsalt mälus sobrades. Tal oli õnne Sassiga Viljandi kultuurikolledži päevil nii koolirõõme kui ühikakoridore jagada.

Üheksakümnendate algul tuli Saaremaa Sass Tartu maaülikooli kaudu Viljandisse rahvamuusikat õppima. Muusikakoolis polnud ta varem õppinud, kuid see ei takistanud tal kooli lauluansamblites ja -koorides kaasa löömast. «Ta õppis meloodiaid kuulmise järgi, kuid silmad olid innukalt noodis kinni, nägu muhe peas, et ta teab kindlalt, mida tähendavad triool, *subito piano* või *Da Capo al Coda*,» räägib Aus.

«Kui Sass meie kooli tuli, ajasid nii mõnedki tüdrukud selja sirgemaks. Pilk pandi peale: muheda naeratusega Saaremaa poiss, selline *adagio* (muusikas aeglaselt, rahulikult – toimetus) tüüpi, lokkis juustega, baritonihäälne…» jätkab ta.

«Kord plaanisime tüdrukutega Sassi kinno kutsuda. Mõtlesime, et ehk teeb piletigi välja. «Rubiinis vägev film! Sass, lähme ruttu!» Kell tiksus armutult. Sass oli nagu nõus tulema, kuid jäi tuppa kohmitsema ja meie panime ühikast jooksuga. Sass jõudis kinosaali kümneminutilise hilinemisega. Tal ei olnud plaaniski ringvaatefilmi vaadata ja nii võis ühikas veel kümme minutit lõõtsa tõmmata. Tema lõõtsaõpetajaks sai hää koolivend Margus Põldsepp.»

Sassi lähedane sõber, ilmasilmaja Mikk Sarv ütleb, et Sass oli vaimustuja ja vaimustaja, kes oskas innustuda ja innustada.

«Mulle jäi mulje, et Sass ei teinud midagi oma elus vägisi. Oma pehmel ja leebel moel lõi ta võimalused soovitu juhtumiseks,» kõneleb ta. «Viljandi Jaani kirikus ristiti koos meie lapsed. Minust sai Sassi laste ristiisa ja Sassist meie lapse Aotähe ristiisa. Kui küsisin Aotähelt, mis talle ristiisa juures kõige rohkem meeldis, ütles ta: «See, kuidas ta tasakesi selja taha tuli ja õrnalt pead silitas.» Samamoodi toimis Sass ka elus: oli tasane, õrn ning samas järjekindel ja visa.»

> **Tal oli aega kuulata iseennast ja teisi enda ümber.**
>
> PIRET AUS, muusik

Raadioajakirjanik Piret Rist meenutab, kuidas Sass talle ühel 30. detsembril helistas ja küsis, kas tal on sünnipäev. «Kahe tunni pärast helistas ta tagasi ja rääkis oma rahulikul moel, et ka temal on täna sünnipäev.»

Aasta hiljem sattus Rist koos Sassiga sünnipäeva pidama Viljandi Jaani kirikus. «Sassi naine Tiina pani mulle pärast kaasa tohutu suure torditüki sõnadega: «Kui ise ei taha, anna sellele, kes tahaks.» Laululava juures tuli mulle vastu üks «kilekotinaine». Soovisin häid jõule ja andsin koogi talle. Kui Sassile hiljem seda lugu rääkisin, ütles ta, et see on kõige ilusam kingitus, mis talle sünnipäeva ajal tehtud.»

Vaikne ja vägev

«Sass oli suure südame ja rahuliku meelega,» lausub Piret Aus vaikselt. «Ma ei ole kuulnud teda kurja või kõva häält tegemas, välja arvatud Oortiga laval. No ma ikka arvasin, et ta on täitsa ära pööranud, kui hakkas regirokki tegema. Toona ma ei teadnud, et teda ka raske muusika köitis. Vot see oli üllatus. Tagatipuks käivitas ta Tartus «RegiÖÖ» festivali.»

«Sassis oli olemas ka käre ja äge pool,» jutustab Mikk Sarv. «Talle meeldisid Saksa *metal*-rokkansamblid Rammstein ja In Extremo. Just Sassilt sain teada, et In Extremo laulab eesti keeles kahte eesti loitsu ja need on üle ilma vägagi populaarsed. Sassi ägeda loomuse väljundiks oli ansambel Oort. Üks vägevamaid laule ja heliplaate Oortil on «Suur härg». Seda laulu teati muiste ka rabandusloitsuna. Sassi esituses kõlas see tõeliselt võimuka loitsuna.»

Kauaaegne Halliste vallavanem ja rahvakultuurist sügavalt lugu pidav Andres Rõigas nendib, et Aleksander Sünter ja Oort panid Eesti regirokile nii kõva aluse, et seda taset ei ületata nii pea.

«Imestasin algul ikka mitmel kontserdil, kuidas selline vaikse häälega mees niisugust vägevat muusikat suudab teha,» tunnistab ta. «Mul oli põhieesmärk, et igal folgil, kus Sass kohal on, käin kuulan ta ära. Ja siis oligi selline kõva laksakas käes. Ega olegi palju rohkem bände, kes niisuguse mulje suudavad jätta. Mulle isiklikult ehk Metsatöll ka veel. Aga Oort kannatab minu maitsereas võrdluse maailma tippudega välja.»

Oort pani Rõigase mõtlema selle üle, kas kusagil mujal maailmas on üldse hakatud väga vana ja arhailist rahvaluulet säärasesse töötlusesse panema. «Meil räägitakse raskest ajaloost ja mustast laest. Siis tulevad aga mingid vennad ja teevad sellest mürisevat rokkmuusikat, nii et terve väljakutäis rahvast hüppab kaasa,» on ta seniajani vaimustuses.

Sild üle kaduviku

«Sass ja tema tempo...» mõtiskleb Piret Aus. «Ei, ma ei ütle, et Sass oleks olnud flegmaatiline tüüp, aga aeg-ajalt ajas ikka närvi, et ta on niiii aeglane. Koomilisi juhtumeid oli palju ja ta ise armastas ka selle üle aeglaselt nalja visata. Sassi aeg liikuski teistmoodi. Minul näiteks tuleb mõte ja olgu kohe olla. Tehtagu! Aga Sass mõtles mõtestatud mõtteid ja viis neid ka ellu – lihtsalt omas tempos. Mäletan, et juba siis, kui ta 1997. aastal kolledžit lõpetama hakkas, rääkis ta pärimusmuusika teabekogu loomise ideest. Ikka tasa ja targu.»

Kui 2008. aastal avati Viljandis pärimusmuusika ait, leidis oma pesa selle maja keldriruumides ka teabekogu.

«Ta oli suure sisemise väega mees,» ütleb Aus. «Otsis seoseid muusika, semiootika ja psühholoogia vallas. Tal oli aega kuulata iseennast ja teisi enda ümber.»

Sassi uut muusikalist eluetappi ilmestas tema pereansambel. Koos abikaasa Tiina ja nende kolme lapsega jõudis ta anda hulga kontserte kõikjal Eestis ning ilmutada ka helikandja.

«Imetlen Sassi kui laululoojat ning tõden taaskord, kui andekas on ta eluliselt oluliste asjade üle igavikuliselt filosofeerima,» kirjutas Sakalas ilmunud arvustuses muusik Krista Sildoja. «Tema laulude sõnum toob kuulaja iseendale lähemale, tekitab temalgi tahte püüda võimatut. Vähemalt katsetadagi. Miks ei peaks me tahtma muutuda lilleks või tammepuuks ning kasvada päikese poole või tunda, kuidas on, kui jätad kõik Looja hoolde? Kas julgeme vaadata tõtt oma sisemise lapsega, kes vaatab meile süütute silmadega otsa justkui küsides, kas oleme leidnud selle, mida maailma otsima läksime?»

«Viimaste aastate raske haigus tõi Sassi loomingusse igavikutaju ja -valguse,» mõtiskleb Mikk Sarv. «Koos perega lauldud imehelge kava «Alguse valguses» jääb kuulajaile meelde kui sild üle kaduviku, kui kingitus teispoolsusest, mis ütleb, et Sass jääb alatiseks meiega. Suur tänu sulle, Sass, selle eest ja kerget lendu alguse valgusesse!»

Pühapäeval meie hulgast lahkunud Aleksander Sünteri südameheadus ja siirus ei jätnud kedagi puudutamata. ELMO RIIG

Titanic taaselustub Tallinnas

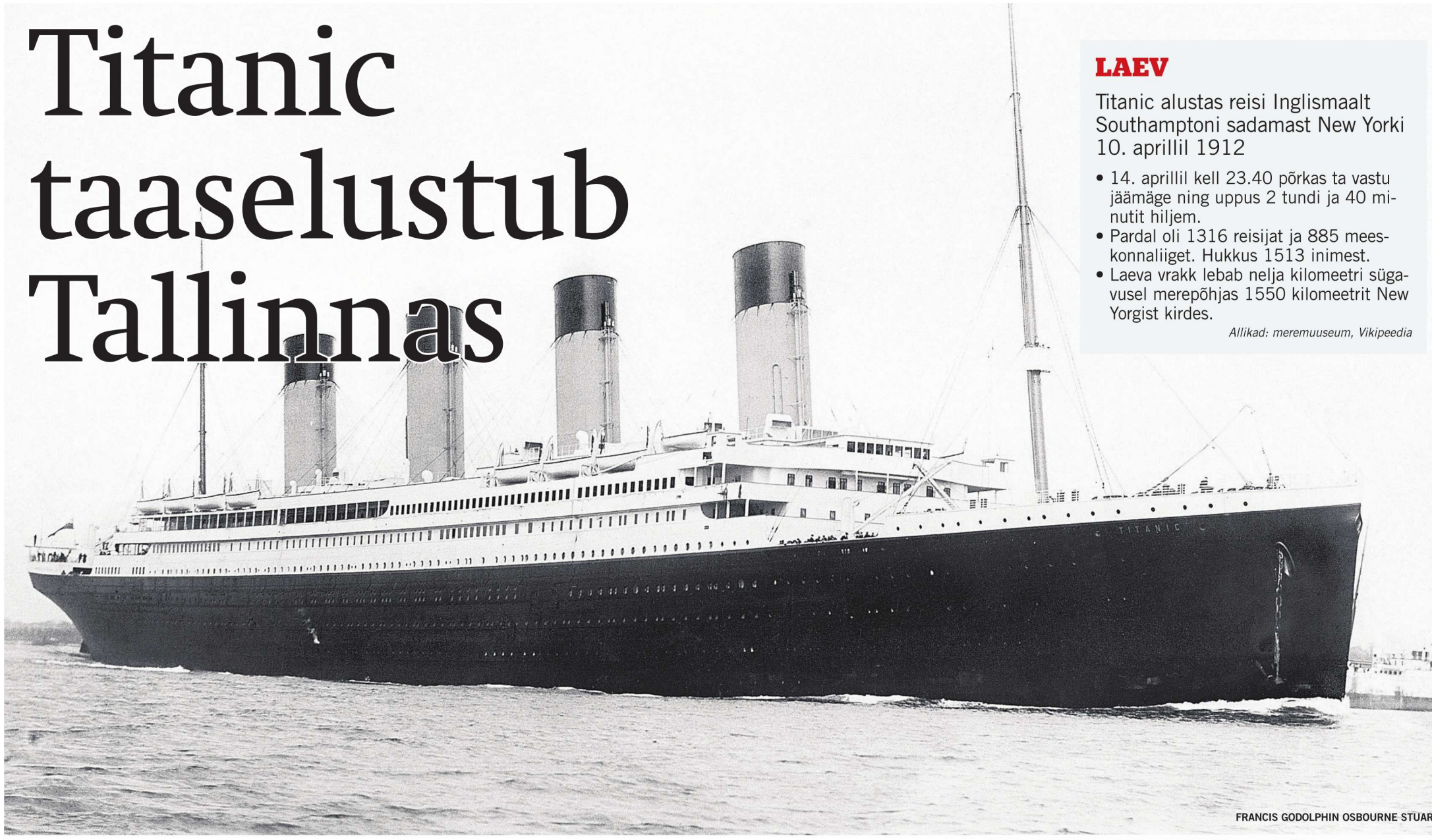

FRANCIS GODOLPHIN OSBOURNE STUART

LAEV

Titanic alustas reisi Inglismaalt Southamptoni sadamast New Yorki 10. aprillil 1912

- 14. aprillil kell 23.40 põrkas ta vastu jäämäge ning uppus 2 tundi ja 40 minutit hiljem.
- Pardal oli 1316 reisijat ja 885 meeskonnaliiget. Hukkus 1513 inimest.
- Laeva vrakk lebab nelja kilomeetri sügavusel merepõhjas 1550 kilomeetrit New Yorgist kirdes.

Allikad: meremuuseum, Vikipeedia

AIVAR KALJUSAAR,
muuseumihuviline

Juba mitu kuud on Eesti meremuuseumis Tallinna lennusadamas väljas näitus Titanicust. See on Põhjamaades ainukordne võimalus tutvuda ajaloo nimekaima laeva ehituse ja selle kuulsusrikka reisi üksikasjadega.

Koos meremuuseumi piletiga ulatatakse mulle pilet Titanicu pardale. Miks selleks on tarvis eraldi pääset, selgub ringkäigu lõpus, kuid juba väikese uurimise järel leian sellelt mõndagi huvitavat: nime, vanuse, aadressi ja kajutiklassi, kus reisin.

Enne näituseuksest sisenemist kontrollitakse, kas mul on õigus pardale astuda. Loa saanud, ei rullu minu ees siiski lahti pikad koridorid ja uhked kajutid. Silma hakkab hoopis hulk stende. Nendelt saan alustuseks teada, kuidas üldse niisuguse laeva ehitamise idee tekkis. Nimelt polnud juba tollel ajal, aastal 1907, võõras mõtteviis «Mul peab olema suurem, parem ja kiirem kui naabril».

1909. aastal asetati paika auriku kiil, kaks aastat pärast seda lasti ta vette ning siis läks veel umbes aasta, et laev lõplikult valmiks. Võrdlustest tänapäevaste ehitistega tekib ettekujutus, kui suur see 269 meetrit pikk ja 28 meetrit lai laev tegelikult oli.

Titanicu pardal

Stendide juurest viib trepp mind lõpuks peaaegu et Titanicu pardale. Ees avaneb koridor, kus paremale ja vasakule jäävad kajutite uksed. Küsin saatja käest, kas need on samad dekoratsioonid, mille abil vändati kuulus film laeva ajaloost ja hukust. Saan teada, et ei. «Kõik kujunduselemendid, mida näete väljaspool kaitsvat klaasi, on taastatud fotode järgi, mis tehti laevast ja selle sisemusest.»

Peatrepi ees on laes suur klaasaken, mille kaudu langeb valgus laeva sisemusse. Järgmisest ruumist leian nii esimese kui kolmanda klassi kajutite sisemuse. Et mina olen piletile märgitu järgi kolmanda klassi reisija, koosneb minu kajut kahest narist. Mõtlen, kus ma peaksin magama: kas üleval või all? Otsustan alumise koiku kasuks.

Mõranenud illuminaator

Seinale kinnitatud infotahvlilt loen, mida kõike pidid kolmanda klassi reisijad taluma. Näiteks oli neil 700 inimese peale kasutada vaid kaks vanni. Ja sellest jätkus, sest siis ei käidud nii tihti vannis kui praegu, vaid kõigest kord nädalas. Muide, laev oli ehitatud sedasi, et eri klasside reisijad omavahel kokku ei puutunud.

Kas oli ka midagi, mis laevale juba enne teele asumist hukku kuulutas?

Vahest kõige markantsemaks näiteks võib pidada kaks aastat enne sajandivahetust avaldatud raamatut, kus kirjutati laevast Titan, mis põrkab Põhja-Atlandil kokku jäämäega ja upub. Leidus aga ka reisijaid ja nende lähedasi, kes nägid enne Titanicu väljasõitu halvaendelisi unenägusid.

Pealegi oleks Titanic sadamast välja sõites peaaegu teise laevaga kokku põrganud.

Need pole kaugeltki kõik märgid, mida tagantjärele arvatakse viitavat hukule.

Kõikides näituseruumides on väljas ka originaalesemed laevast. Ühtegi neist pole siiski toodud selle sisemusest, kus valitseb hauarahu, vaid need on korjatud ümbrusest. Et merehiiglane murdus uppudes pooleks ja pooled lebavad teineteisest 600 meetri kaugusel, on nende vahe täis kõiksugust kraami.

Näha saab laeval kasutusel olnud taldrikuid, mis lebasid merepõhjas virnades, nagu oleks keegi need sinna asetanud, väiksemaid laevaosi ja tööriistu. Minule oli üks huvitavamaid leide ilmatu suur mutrivõti. Rooste oli enamiku rauast hävitanud, nii et siledast pinnast polnud kuigi palju järel.

Järgmistes vitriinides on väljas saapad ja püksid, noodivihik ja plokkflööt ning palju muud, kõigil ümber klaaskuppel ja selle all näidikud. Need näidikud juhivad automaatikat, mis hoiab tingimused ühtlasena, et rariteedid ära ei laguneks.

Mõni ese annab tunnistust, et kõik, mis laevale kavandati ja valmis ehitati, ei leidnudki kasutust. Vaadake lähemalt kas või vilet: selles pole auku, millest vilet lasta.

Kas mina pääsen?

Lugenud reisijate kohta, saanud teada, kus ja kuidas laev liikus, ning miks hoiatusi tõsiselt ei võetud, jõuame lõpuks eksponaadini, mida võivad kõik katsuda. Praegusel külmal ajal ei ole see jäämäe fragment küll eriti eksootiline, aga suvel võib ta päris mõnusat jahutust pakkuda.

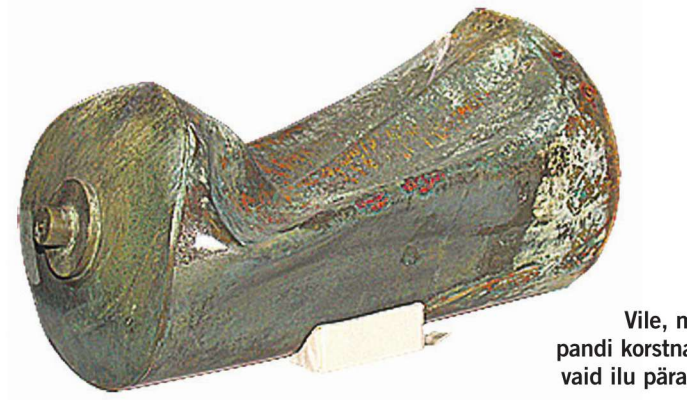

Vile, mis pandi korstnale vaid ilu pärast.

Reis hakkab tasapisi lõppema. Saan teada üllatavaid fakte laeva avastamisest ja asukohast, sukeldumisest sinna ja tänasest kuuluvusest. Viimases toas avastan ka, miks mulle anti nimeline pääse. Üks suur sein on täis laeval olnute nimesid, kes on jagatud klasside kaupa, samuti pääsenuteks ja hukkunuteks. Nüüd on igaühel võimalik üles otsida oma piletil seisev nimi ja vaadata, kas see inimene pääses või mitte.

Kui jutt läks juba reisijate nimekirjale, siis kindlasti huvitab kõiki eestlaste viibimine Titanicul – olid ju meie esivanemad kõvad merekarud. Saan näituselt teada, et eestlasi oli pardal kaks: Jakob Kukk ja Hermann Regastik. Ametlikes nimekirjades neid küll ei mainita, sest nad liitusid laeva meeskonnaga viimasel hetkel.

Jakob Kuke kohta ilmus mõni päev pärast õnnetust tollases Postimehes teade, et ta hukkus Titanicul. Hermann Regastik aga pääses. Tema edasisest eluteest on näitusel pisut pikemalt lugeda.

Pärast mitmetunnist ringkäiku laeva sisemuses on kõht tühjaks läinud. Mida ja kus süüa? Teisel korrusel asuva kohviku menüüs on toidud, mida pakuti laevas. Ettekandja retseptide saamislugu ei tea, kuid hiljem kodulehelt järele uurides selgub, et menüü on inspireeritud tolle saatusliku päeva toidukaardist.

Märtsi lõpuni avatud näituse läbi käinud, võin öelda, et sealt saadud teadmised Titanicu kohta on midagi hoopis enamat, kui pakkus samanimeline film. Väljapaneku külastajail soovitan aga ringi liikuda koos giidiga – nii on võimalik avastada tunduvalt rohkem kui omapäi.

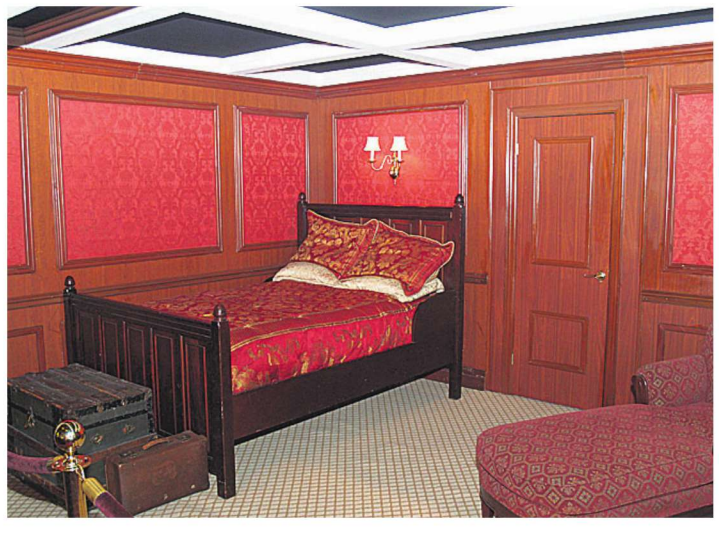

Sellises luksuses elasid esimese klassi reisijad...

... ja sellises lihtsuses kolmandasse klassi kuulujad.

4 × AIVAR KALJUSAAR

24 tundi VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

KINO

Männimäe salongkinos saab täna kell 18 vaadata uut Eesti koguperefilmi «Väikelinna detektiivid ja Valge Daami saladus» ning kell 20 Eesti lühifilme «Mitte keegi peale sinu». Lisainfo www.mannimaja.ee, Riia maantee 52d, Viljandi.

Sakala keskuses linastub täna kell 11 ja 19 dokumentaalfilm «Kullaketrajad». Tallinna tänav 5, Viljandi.

TEATER

Ugala suures saalis etendub täna kell 12 Pärnu Endla lavastus «Hiired pööningul». Vaksali tänav 7, Viljandi, tel 433 0777.

Sakala keskuses leiab 4. veebruaril kell 19 aset VAT Teatri etendus «Rekvisiitori tähetund». Peaosas Lauri Saatpalu. Pilet 12, sooduspilet 10 eurot. Info telefonil 506 4169, www.vatteater.ee. Tallinna tänav 5, Viljandi.

ÜRITUSED

Viljandi vallavalitsuse ametnikud kohtuvad elanikega täna kell 17 Paistu rahvamajas ja 4. veebruaril kell 17.30 Ramsi vaba aja keskuses.

Metsaklubi koosviibimine on täna kell 12 Eha tänav 4. Külla on lubanud tulla linnapea Ando Kiviberg. Kaasa võtta hea tuju ja küsimused.

Südameliidu tervise- ja teabetund on täna kell 15 Posti tänav 20, Viljandi.

Doonoripäev 30. jaanuaril kella 9.45–13 Viljandi haigla saalis, C korpuse kolmandal korrusel. Kaasa võtta pildiga isikut tõendav dokument.

Kultuuriakadeemias algavad veebruarist neljanda taseme hispaania keele kursused. Tase sõltub eelnevast keeleoskusest. Huvi korral saab infot aadressil keiu.org@kultuur.edu.ee või telefonil 435 5236.

Viljandi linnaraamatukogu lasteosakonnas kestab 20. veebruarini XII «Nukitsa» konkurss – tule vali parim lastekirjanik ja parim lasteraamatu illustraator. Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

NÄITUSED

Mõisaküla muuseumis on avatud paneelnäitus «Väärtuslik Lahemaa», mis on pühendatud 2011. aastal olnud Lahemaa rahvuspargi 40 aasta juubelile. Paljude fotode ja isiklike lugude abil antakse vaatajale edasi Eesti ühe kauneima paiga võlu. Näitus jääb avatuks 31. jaanuarini. Info telefonil 435 5607. Jaan Sihveri tänav 4, Mõisaküla.

Sakala keskuses on 24. veebruarini avatud metsavendluseteemaline näitus «Metsavennad!». Väljapanekut saab külastada maja lahtioleku aegadel. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Paistu rahvamajas saab vaadata Enno Alliku maalide näitust, mis jääb avatuks jaanuari lõpuni. Paistu tee 14, Paistu.

Paistu raamatukogu fuajees saab vaadata Rait Killari fotonäitust «Lapimaa talv». Näitus on avatud 16. veebruarini ja seda saab külastada raamatukogu lahtioleku aegadel. Raamatukogu tee 2, Paistu.

Tarvastu raamatukogu näituse saalis on 7. veebruarini Enno Alliku maalide näitusmüük, mida saab külastada Tarvastu raamatukogu lahtioleku aegadel. Lisainfo telefonil 436 6262.

Viljandi raamatukogu kojulaenutusosakonnas on 9. veebruarini Eesti ajaloomuuseumi rändnäitus «Meie inimesed», **Ameerika teabepunktis** 30. jaanuarini «Martin Luther King 85» ja üldlugemissaalis 5. veebruarini «Kaks karismaatilist viljandlast: Siim Mandre 100 ja Anton Suurkask 140». **Trepihallis** on 30. jaanuarini Tua Rahikaineni fotonäitus «Helsingi disaineri silmade läbi» ja 1. veebruarini Abja koolituskeskuse fotonäitus «Mulgimaa vaim ja hing». **Linnagaleriis** on 15. veebruarini näitus «Marimekko – Soome disainiklassika». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis ning esimese ja teise korruse fuajees saab vaadata näitust «Eestimaa loodusfoto 2013». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kondase keskuses on 1. märtsini üleval «Evald Okase graafiline teekond». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Jaanuarist märtsini on keskus avatud kolmapäevast laupäevani kella 10–17, pühapäeval, esmaspäeval ja teisipäeval suletud. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi muuseumis saab vaadata näitust «Rehielamused», mis avab rehemaja olemust. Näitus on avatud märtsini. Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Viljandi maavalitsuse teise korruse fuajees on üleval Peeter Kümmeli fotonäitus «Inimesed ajahetkes». Vabaduse plats 2, Viljandi. Tel 433 0400.

Suure-Jaani külalistemaja kohvikus saab vaadata Heldur Lassi värvilisi joonistusi «Teetähised». Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Valter ja Valmo.

Luubi all on õigused

Karksi valla kultuurikeskuses algab 8. veebruaril kell 14 «Õhtu ombudsmaniga».

Inimeste elu koosneb tuhandetest pisiasjadest. Esialgu ehk tähelepandamatud olukorrad määravad tihti kodaniku heaolu ja hakkamasaamise. Väikeste asjade kogumit püüavad koos hoida reeglid, mis koosnevad nii kohustustest kui õigustest. Kui kohustusi teavad inimesed suhteliselt hästi, sest nende jälgimise ja täitmisega tegeleb hulk ametiasutusi, siis õigustega on veidi teine lugu.

Oma õiguste täitmist saab nõuda kohtu kaudu, aga see osutub enamasti liiga kulukaks. Nüüd tuleb appi ombudsman. Keeruline rootsikeelne sõna on võetud kasutusele kõigis Euroopa riikides ja märgib institutsiooni, mis aitab inimestel nende õigusi mõista. Eestis on ombudsmani kohustused õiguskantsleril. Tema kompetentsi kuulub ka laste õiguste kaitse ehk ta on ka lasteombudsman.

Jaan Tõnissoni instituut on üle kahekümne aasta tegelnud kodanikuharidusega ja kui üle-eelmisel aastal ühineti Euroopa Liidu programmiga «Õhtu ombudsmaniga», algaski ettevalmistus nende õhtute korraldamiseks.

Kõigepealt näidatakse kolme kodanike õiguste rikkumisest kõnelevat lühifilmi. Siis astub lavale Foorumteater, kes annab publikule võimaluse valida läbimängimiseks üks väärjuhtum. Teatrietenduse võlu on selles, et auditoorium saab loo käiku muuta ja otsida variante, mis võimaldaksid osalistel õigusrikkumist vältida. Vahel on selline võimalus inimese enda kätes.

Õhtu on mõeldud igas vanuses vaatajaile, sest lugudes on juhtumeid kooliõpilastest pensionärideni. Lääne-Virumaal Porkunis jooksid saalis ringi päris väikesed lapsed ja erinevalt tavateatrist see eriti ei seganud.

Lõpetuseks jagab nõuandeid jurist ja seda nii esitlusega kui ka hiljem silmast silma vestluses kohvilauas.

Jaan Tõnissoni instituut ootab karksilasi ja lähiümbruse inimesi 8. veebruaril kell 14 valla kultuurikeskusse huvitavalt ja kasulikult aega veetma. (Sakala)

RISTIKU RISTSÕNA

SLOVEENIA RAHA	KIRJASTUS EESTIS	P. VALLAKU NOVELLIKOGU	LIITIUM	...LOOG (MUINASTEADLANE)	PILDIÜMBRIS	KATOLIKU JUMALATEENISTUS → USA OSARIIK	SOOME TELEKANAL	ESIMENE	MEESGAID	SELEEN	E. KIRJANIK	SÜÜTEGU → ... KUUPÄEV TÄNA ON?	KONFESSIOON	TOIMING	ABIELUNAISE PEAKATE	TOOTMISJAOSKOND			
EMIIRI VALITSUSPIIRKOND								NALJATLEV / SAAVUTUSED (PILTL.)											
ANONÜÜMSED ALKOHOOLIKUD			IDAMAINE MAIUSTUS / ELUMAJA							HÕLBUS / RAPUTI									
MULISEMA / JOONISTUS							LAMAMISASE / E. NÄITLEJA (IN.+N)							NAISTE HÄÄLITSUS / VIINANINA					
PALLIMÄNG					...KIVIM / KAKA (LASTEK.)						MILLEL / RINNAESINE				TUND / VARANDUS				
HIMU				JÄRSKU / ERBIUM					UNISTATAV KOHT / OHUTIS							OSAV JULGE RATSANIK			
POISS (MURDES)						PALVE LÕPETUS / OTSESUS						RIIDESORT / KALAPÜÜGIVAHEND					DEMINUTIIV (LÜH.)	KINNISTE USTE TAGA → PAISTETUS	MAHLATOOTJA
VÄGA AUSTATUD								URR-URR! / ÜLE MÕISTUSE MÕNUS					KONTROLLKÄIK / KOSMEETIKAFIRMA						
SEOS TÄRKLISEGA										SISEVAATLUSRIIST / INSTINKT					MUULASTE LINNAOSA / OSAKAUPA				JÄRGNEVALT / KALASUPP
VESINIK			LILL / PISUT											TRUMMIÕÕNE PAIKNEMISKOHT / HIMUKAS					
FILM MADONNAGA							TANTS / NOOT										ENAM / VÕÕRTÄHT		
OLULINE												RAJATIS / NEOON							SPORDIREPORTER (IN.+N) / NOTA BENE
UHTUMINE									MITMEOSALINE HELITEOS / TONN							PÄRIS NÄGUS / JOOD			
LINN USA-S													TERAVILI					INGLISE AADLITIITEL	

KINNISTE TAGA	MAHLATOOTJA	AASTA	VALGE-	ISSANDA AASTAL (LD. K.)	LÕUNAMAINE PÕÕSAS	AMEERIKA STANDARDIÜHENDUS	AVAMEELSELT											
PAISTETUS																		
		JÄRGNEVALT / KALASUPP																
				PAGARITOODE / KÜTUSETOOTJA														
						RAADIUS / NORRA KIRJANIK												
	SPORDIREPORTER (IN.+N) / NOTA BENE																	
			KALEVIPOJA ÕPETAJA / RÖNTGEN															
INGLISE AADLITIITEL																		

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.luik@ajaleht.ee

1:0

Hooajaks valmistuv Viljandi Tuleviku klubi esindus kohtus laupäeval Tallinnas Eesti jalgpalli liidu sisehalliturniiril Premium-liiga meeskonna Narva JK Transiga ning võitis Kristen Kähri tabamusest 1:0.

Jakobsoni koolis on mõttemängud endiselt au sees

AIVAR HOMMIK,
Jakobsoni kooli õpetaja

Viljandi Jakobsoni kooli õpilastel oli läinud reedel võimalus tutvuda rahvusvahelise kabesuurmeistri Arno Uutmaga, kui too leidis Eesti meistrivõistluste ajal mahti neile simultaani anda.

Pärast seda, kui suurmeister oli ennast ja oma saavutusi õpilastele tutvustanud, istusid nood järgemööda laudade taha, et temaga rinda pista. Lõpptulemuseks oli 15:0,5. Koolinoorte ainsa viigi mängis välja Kevin Reichenbach.

Jakobsoni koolis on mõttemängud au sees. Mullu novembris asetleidnud maakonna koolide vahelisel kabeturniiril oli meie esindus võidukas. Detsembris algas järjekordne üleriigiline mõttemängude *online*-olümpiaad. Sellel mõõduvõtul on Jakobsoni kool juba aastaid osalenud. Kui mullu saavutas meie viienda kuni üheksanda klassi võistkond nelja etapi kokkuvõttes Vene kabes teise koha, siis sel aastal on ta kahe etapi järel juhtimas. Nooremad, esimese kuni neljanda klassi õpilased, on praegu teisel kohal.

Seda, et mõttemängud võidavad õpilaste seas üha enam populaarsust, näitab osalevate koolide hulga suurenemine. Põhikooli astmes osaleb tänavu 32 ja algklassides arvestuses 16 kooli.

Jakobsoni kooli võistkonda kuuluvad viienda kuni üheksanda klassi arvestuses Hedi-Riin Kivikas, Alari Hommik, Kevin Reichenbach, Stefan Airapetjan, Ott Martens, Rome Nurmekivi, Gen-Horret Rand, Rivo Kaugeranna, Karl-Martin Kadaja, Joonas Annok, Elisabeth Merendi, Anette Prinzmann ja Kevin Orujärv.

Esimese kuni neljanda klassi võistkonna moodustavad Kaur Kivilaan, Asser-Kahro Kadaja, Georg Klettenberg, Anete Kitse, Elisabeth Põder, Kaupo Kruusmäe, Raiko Soe, Stefan Johanson, Kevin Jürgen, Kristjan Laurits, Robert Ira ja Kevin Kasik.

Järgmine suurem kabetamine tuleb õpilastel 18. veebruaril, kui leiab aset *online*-turniiri kolmas etapp.

Rahvusvahelise kabesuurmeistri Arno Uutma vastu mängis Jakobsoni kooli õpilastest ainsana viigi välja Kevin Reichenbach (esiplaanil).

Suurmeister Arno Uutma kaitses Eesti meistrivõistlustel 64-ruudulises kabes edukalt tiitlit. 2 × ELMO RIIG

KABE

Favoriidid võtsid kindla võidu

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Eelmise nädala neljapäevast pühapäevani Viljandi gümnaasiumis asetleidnud Eesti 64-ruudulise kabe meistrivõistlustel saatis edu võitjasoosikuks peetud Arno Uutmat ja Kaari Vainoneni.

Naiste turniiril osutus viie osaleja seas parimaks Kaari Vainonen.

Meeste turniiril tegi kaasa 12 mängijat ning osalejate keskmine koefitsient oli viimaste aastate kõrgeim, 2389.

Edukalt tiitlit kaitsnud Jõgeva kabeklubi liige, rahvusvaheline suurmeister Arno Uutma kogus 13 punkti. Teisele kohale tõusis 10 punktiga kohalik kabetaja, mitmekordne Eesti meister Vello Luht. Kolmanda koha saavutas koefitsiendiga oma venna Raivo Risti ees Arvo Rist Hiiumaa kabeklubist. Nemad kogusid 9 punkti.

Naiste viie osalejaga mõõduvõtu võitis seitsme punktiga paljukordne meister Kaari Vainonen Tallinna Lasnamäe male-kabeklubist. Nii Piret Viirma Järvamaalt kui Marika Azojan Jõgevalt kogusid neli punkti, kuid lõpptabelis jäi tänu kõrgemale koefitsiendile kõrgemale kohale Viirma.

Järgmisi Eesti kabemeistreid selgitatakse 21.–24. veebruarini Haapsalus. Siis mängitakse rahvusvahelist ehk 100-ruudulist kabet.

Võrulannad viisid Viljandist esikoha karika

Eelmise nädala reedest pühapäevani Viljandis peetud alla 18-aastaste tütarlaste Eesti võrkpalli liidu karikavõistluste tugevama finaalturniiri võitis Võru spordikool. Viljandi naiskonnal jäi võidukonto avamata.

Ehkki Raivo Jeenase juhendatav Võru naiskond kaotas pühapäeval 1:3 Tallinna Tähele, oli ta juba varasema nelja järjestikuse võiduga esikoha taganud.Teise koha saavutanud Tartu naiskond teenis sarnaselt võitjatega tabelisse neli võitu, kuid kahe tugevama omavahelise kohtumise võit andis eelise võrulannadele.

Tasavägine oli ka heitlus kolmanda koha eest, sest Kohila VK ja VK Täht Tallinn võitsid mõlemad viiest mängust kolm. Paremusjärjestuse otsustas omavaheline mäng, milles olid paremad Kohila tüdrukud.

Viienda kohaga lahkusid Viljandist pärnulannad, kes saavutasid ainsa võidu pühapäeval võõrustajate üle. Võidu ta jäänud Viljandi spordikool lõpetas tugevama finaalturniiri kokkuvõttes kuuendana.

Eeloleval nädalalõpul selgitab Viljandis Eesti võrkpalli liidu karika omanikku kuus U-20 klassi naiskonda. (Sakala)

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Mõldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Evi Eiche,
Tea Raidsalu 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Raimo Saar 433 0069
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.
Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8639

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmaspäeval sündisid Viljandis kaks tüdrukut ja poiss.

135 AASTA EEST

Sakala, 27. I 1879

Olustwere wallast kirjutatakse meile: «Hea töö teenib kiitust. Olustwere, Jaska ja Aimla mõisa perisherra, krahw Fersen, on oma waldade koolide heaks palju abi annud. Peale kooli maade on ta ka palgid hoonete ehitamiseks kinkinud, ning annab wallale iga aasta nii palju ehituse palka, kui aga tarwis läheb. Mullu sügise, kui krahw Sakseni maale läks, kus ta igal talwel elab, kinkis ta wallale 500 rubla koolilaste Jõulupuu ehitamiseks, nii et 10 aastat igal aastal 50 rubla eest koolilastele Jõulu kingitusi ostetakse.»

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. **Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee**. Kuulutuse tellimine internetis **http://kuulutus.ajaleht.ee**

KONSUM MAKSIMARKET Aja 29.01 - 11.02.2014

OSKAR MAITSESTATUD AHJULIHA ABATÜKIST KG -25%
6.69
4.99

TERE EMMA KOHUPIIMAKREEM 380 G -31%
ploomi, pasha
/kg 2.50/
1.39
0.95

SERLA ORAVA TUALETT-PABER 8 RULLI -37%
3-kihiline, kollane
/rull 0.25/
3.19
1.99

EESTI VIIN EESTI STANDARD VODKA 40% 0,5 L
/l 9.78/
Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.
4.89

Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarketi põhjal 03.01.2014 seisuga. Piltidel on illustreeriv tähendus ja pakkumine kehtib kuni kaupa jätkub. Kõiki pakkumisi vaata **www.etk.ee**

KINNISVARA

Ostan talumaja või talukoha Viljandi ligidal. Hooned võivad olla lagunenud. Tel 5351 7414.

TEENUSED

Autoremont Viljandis. Helistage, lepime kokku. Tel 5359 8204, 514 5872.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, h 1,09 €/min.

Kanalisatsiooni- ja veetrassitööd, sanitaartehnilised tööd, süvaveepumpade ning septikute paigaldus. Tel 521 7415.

Katuse- ja sisetööd. Tel 5677 2247.

Katuste remont ja ehitus. Tel 5626 4115.

Korterite ja vannitubade remont. Tel 5626 4115.

LOOMAD

Müüa haned. Tel 5551 9968.

PÕLLUNDUS

Ostan traktori, võib koos haakeriistadega. Tel 5613 1000.

Viimane võimalus tellida kevadeks maasika frigotaimi. www.frigotaimed.ee.

TÖÖ

AS Nuia PMT vajab hüdraulikatsehhi pingitöölisi ja lukkseppa (võimalik väljaõpe). Avaldus ja CV saata AS Nuia PMT, Ettevõtluse 1, 69103 Karksi-Nuia või e-postiga info@nuiapmt.ee. Info tel 516 5677.

Pakun tööd vana mootorratta taastajale. Tel 5664 4605.

Vajan kahte korralikku saemeest. Varustus olemas. Tel 5345 2279.

METSAMATERJAL

Ostan lehtpuumetsa/-raiet. Tel 527 5868.

OST

Ostame kasvavat metsa, palki ja paberipuud. Tel 5889 0654.

Ostan 3 m leppa. Tel 5391 4813.

Ostan käibemaksukohuslase firma. Tel 5800 9939.

GRUNDAR PUT OÜ
Metsakinnistute ja raie ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud)
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel
Tel 525 9788 • harry@grundar.ee
faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

MÜÜK

Kuivad 50 cm küttepuud. Leeli talu, tel 5623 8288.

TÄHE
Baar & Peosaal
PEOSAAL
Info tel 501 9674,
feldmann@feldmann.ee

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Kuivad kaseklotsid 60 l kotis 2 €. Vedu on hinna sees. Tel 5332 4176.

Kuivad küttepuud, kütteklotsid al 1,50 eurot kott, brikett. Tel 520 2190.

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Müüa traktorid T-25 ja T-40AM, kõik haakeriistad olemas. Tel 5906 6885.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud kütteklotsid ja kaminapuud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Soodsalt puit- ja turbabrikett, kuivad kütteklotsid (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Teatan kurbusega, et lahkus kallis ema ja vanaema

MAI LAURSOO

29. V 1945 – 26. I 2014

Leinab poeg.

Ärasaatmine laupäeval, 1. veebruaril kell 16 Riia mnt kabelis.

Lahkunu tuhastatakse.

Mälestame

TIIT MÄNDI

Avaldame südamlikku kaastunnet Reedale venna kaotuse puhul.

Ilme, Ene, Elle ja Enno

Mälestame head sõpra

TIIT MÄNDI

Siiras kaastunne Astridile ja omastele.

Sulev ja Marianne

Päev on külm ja kõle...
Ainus valguskiir,
mis meieni küünib,
soojuse ja valguse allikas,
on mälestus sinust.

Lahkus meie kallis abikaasa, isa ja vanaisa

ATS PAAS

13. V 1953 – 26. I 2014

Leinas lesk ja lapsed peredega.

Hüvastijätt lahkunuga 1. veebruaril kell 10 Abja kabelis. Lahkunu tuhastatakse.

Avaldame kaastunnet Virvele, Indrekule ning Urmasele kalli poja ja venna

ULVAR UUSMAA

kaotuse puhul.

Mälestavad Rainer, Tauno ja Tarmo.

Me mõtteis püsid sa ikka,
elad edasi sõprade seas...

Südamlik kaastunne Virvele, Urmasele ja Indrekule perega

ULVAR UUSMAA

kaotuse puhul.

Reimo perega

Mälestame sõbralikku ja abivalmis naabrinaist

SILVI LAPPI

Siiras kaastunne tema lähedastele.

Jaak perega, Ilse, Tanja ja Helle laste peredega

Avaldame kaastunnet Tarmole ema

MAI LAURSOO

kaotuse puhul.

Kaarli ja Aarne

Lahkus kallis poeg, vend, isa ja vanaisa

AUGUST PINN

12. III 1952 – 23. I 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine laupäeval, 1. veebruaril kell 11 Riia mnt kabelist tuhastamisele.

Sügav kaastunne Virvele, Urmasele ning Indrekule kalli poja ja venna

ULVAR UUSMAA

kaotuse puhul.

Silja ja Volli

Südamlik kaastunne Virvele, Urmasele ning Indrekule perega kalli poja ja venna

ULVAR UUSMAA

kaotuse puhul.

Perekond Härm

Avaldame kaastunnet perekond Lilienthalile kalli vanaema ja vanavanaema

LAINE KÄHARI

kaotuse puhul.

Töökaaslased Eesti pärimusmuusika keskusest

Südamlik kaastunne Tarmole kalli ema

MAI LAURSOO

kaotuse puhul.

Ramses ja Doina

Tuul puude ladvus tasa kiigub,
me vaikses leinas langetame pea.

Südamlik kaastunne Tanjale perega

ATS PAASI

kaotuse puhul.

Töökaaslased ja õpilased õpilaskodust

Mälestame kurbusega varalahkunud

ULVAR UUSMAAD

Avaldame sügavat kaastunnet Virvele, Urmasele ning Indrekule kalli poja ja venna kaotuse puhul.

Kairi ja Mati peredega

On elu lühike, on ainult viiv...

Mälestame koolikaaslast

ULVAR UUSMAAD

Avaldame südamlikku kaastunnet emale, Urmasele ja Indrekule.

Perekond Anton

Siiras kaastunne Imbile perega armsa ema

LAINE KÄHARI

kaotuse puhul.

AS Vennad-Dahl

Kõike võib tahta, karta ja loota,
kuid seda, mis kord tuleb,
mitte keegi ei oota.

Lahkus kallis isa, vanaisa, elukaaslane ja vend

TIIT MÄND

10. IV 1947 – 27. I 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine laupäeval, 1. veebruaril kell 14 Suure-Jaani kabelist tuhastamisele.

Avaldame sügavat kaastunnet omastele

AUGUST PINNI

kaotuse puhul.

Perekonnad Land ja Suits

Lõppes aeg ja elu,
lõppes tee ja valu,
vabaks sai hing...

Lahkus meie kallis isa, vanaisa ja vanavanaisa

ELMAR TSÄÄRO

10. IV 1922 – 27. I 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine 1. veebruaril kell 14 Viljandi Pauluse kirikust Metsakalmistule.

Südamlik kaastunne Indrekule, Urmasele ning Virvele kalli venna ja poja

ULVAR UUSMAA

kaotuse puhul.

Kristjan ja Kerttu

Südamlik kaastunne Antsule, Liivikale, Einole ning Annele ema, vanaema, õe ja ämma

SILVI LAPI

kaotuse puhul.

Toomas, Liina, Valli ja Peeter

Sügav kaastunne Ehale kalli ema

HELGI VARESE

surma puhul.

OÜ Delux õmblusosakond

Mälestame vilistlast ja kauaaegset õppejõudu

ALEKSANDER SÜNTERIT

Avaldame südamlikku kaastunnet omastele.

Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia

Mälestame alati heatujulist klassivenda

ULVAR UUSMAAD

Avaldame kaastunnet emale ja vendadele.

Klassikaaslased Kärstna koolist

Iga lahkumine on raske,
iga teelesaatmine kurb.

Lahkus meie kallis onutütar

SILVI LAPP

Kaastunne lähedastele.

Leili, Lilli, Vello ja Karl

Mälestan poetess

MAIMU AASMAAD

29. I 1908 – 20. VII 1982

tema 106. sünniaastapäeval.

Tütar Õilme

EESTI METSANDUSETTEVÕTE AASTAST 2001

EESTI METSNIK

Metsameister üle Eesti

Hooldusraided
Uuendusraided
Raietööd ja transport

Metsamaa ost
Kasvava metsa ost
Metsamaterjali ost

Eesti Metsnik

Metsaomaniku nõustamine

TEIE METSAMEISTER

info@eestimetsnik.ee tel 50 700 45 www.eestimetsnik.ee

ÜÜRIPINNA OTSING VILJANDI KUNSTIKOOLI TEGEVUSE TARBEKS

Viljandi Linnavalitsus ootab pakkumusi **Viljandi Kunstikooli õppetööks sobivate ruumide üürileandmiseks**

Päringu täpsemad andmed Viljandi linna veebilehel **www.viljandi.ee/et/konkursid**

Pakkumuste esitamise tähtaeg: **06.02 kell 14**

Lisainfo: abilinnapea Ardo Agasild, telefon 435 4757 või 511 4351, e-post **ardo.agasild@viljandi.ee**

OÜ Viljandi Pant
OSTAME JA VÕTAME PANTI KULDA 585°
PARIMA HINNAGA!
E–R 9.30–17
LÕUNA 13–13.30, L 10–15
TARTU TN 1B
TEL 433 3666, 5632 6456

Tootsi Turvas ostab:
kasvavat ja tee äärde virnastatud võsa
Tel 5646 1882
jaak.raid@tootsiturvas.ee
Tel 526 9639
kaimo.kivikas@tootsiturvas.ee

SILVETEKS OÜ
Tel 518 6855, 5343 2882,
e-postiaadress silveteks@hot.ee.

TELLI SAKALA JA SAAD TASUTA:

aastal 2014
21
AJAKIRJA

Sakala
- paberil
- arvutis
- tahvelarvutis
- nutitelefonis

7.50 kuus
(juriidilisele isikule 8.60)

433 0040, 617 7717
www.sakala.ajaleht.ee

Palju väärtuslikum, kui pealtnäha paistab!

www.sakala.ajaleht.ee

Igal ajal igas kohas ...

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Elamukrundid Jämejala külas
Õuna tee 2 – 2910 m², Õuna tee 3 – 2162 m², Õuna tee 4 – 2639 m² .
Krundi hind: **19 900 €**
Olemas vee-, kanalisatsiooni- ja elektriliitumine.
Li Otsing: **526 3317**

Uus korter Karksi-Nuias Tartu 28
Hind: **46 700 €**
3 tuba, üldp 67,5 m², 1/2,
terrass, avar sisehoov, köögimööbel,
vesi-põrandaküte,
madalad kommunaalkulud.
Li Otsing: **526 3317**

Heas korras korter Reinu teel
Hind: **17 900 €**
1 tuba, üldp 37,3 m², 5/5.
Uued aknad ja uksed, kinnine rõdu avatava aknaga, aktiivne korteriühistu.
Energiamärgis E.
Li Otsing: **526 3317**

Ruumikas korter Männimäel järvepoolses osas
Hind: **33 000 €**
4 tuba, üldp 73,4 m², 3/5.
Läbi maja planeering, vannitoas aken.

Ruth Karma: **5567 7491**

Mugavustega korter Viiratsi keskuses
Hind: **18 500 €**
3 tuba, üldp 56,2 m ², 2/3,
pakettaknad, läbi maja planeering, puupliit.

Ruth Karma: **5567 7491**

Talumaja Vanausse külas Tarvastu vallas
Hind: **24 000 €**
Kinnistu 4,4 ha, millest umbes 3 ha haritavat põllumaad, elamu 85 m², traditsiooniline suitsusaun,
Mustlast 2 km, väga hea juurdepääs.
Ruth Karma: **5567 7491**

Mugavustega korter Paalalinnas
Hind: **25 000 €**
2 tuba, üldp 37,8 m², 2/5,
madalad kommunaalkulud, soe vesi boilerist, akendest vaade loodusesse.
Energiamärgis E.
Malle Allese: **520 5544**

Mugavustega korter Viiratsis
Hind: **18 000 €**
4 tuba, üldp 63,6 m², 1/3,
läbi maja planeering, elutuba läbikäidav.
Energiamärgis E.

Malle Allese: **520 5544**

Ruumikas maja Mõisakülas
Hind: **25 000 €**
Krunt 3828 m², elamu 179,5 m², 5 tuba, suur köök, vesi sees, lokaalne kanalisatsioon, renoveerimisjärgus.

Malle Allese: **520 5544**

UUS MAA VILJANDI BÜROO
LOSSI 22, III KORRUS, VILJANDI
+372 435 1361
VILJANDI@UUSMAA.EE